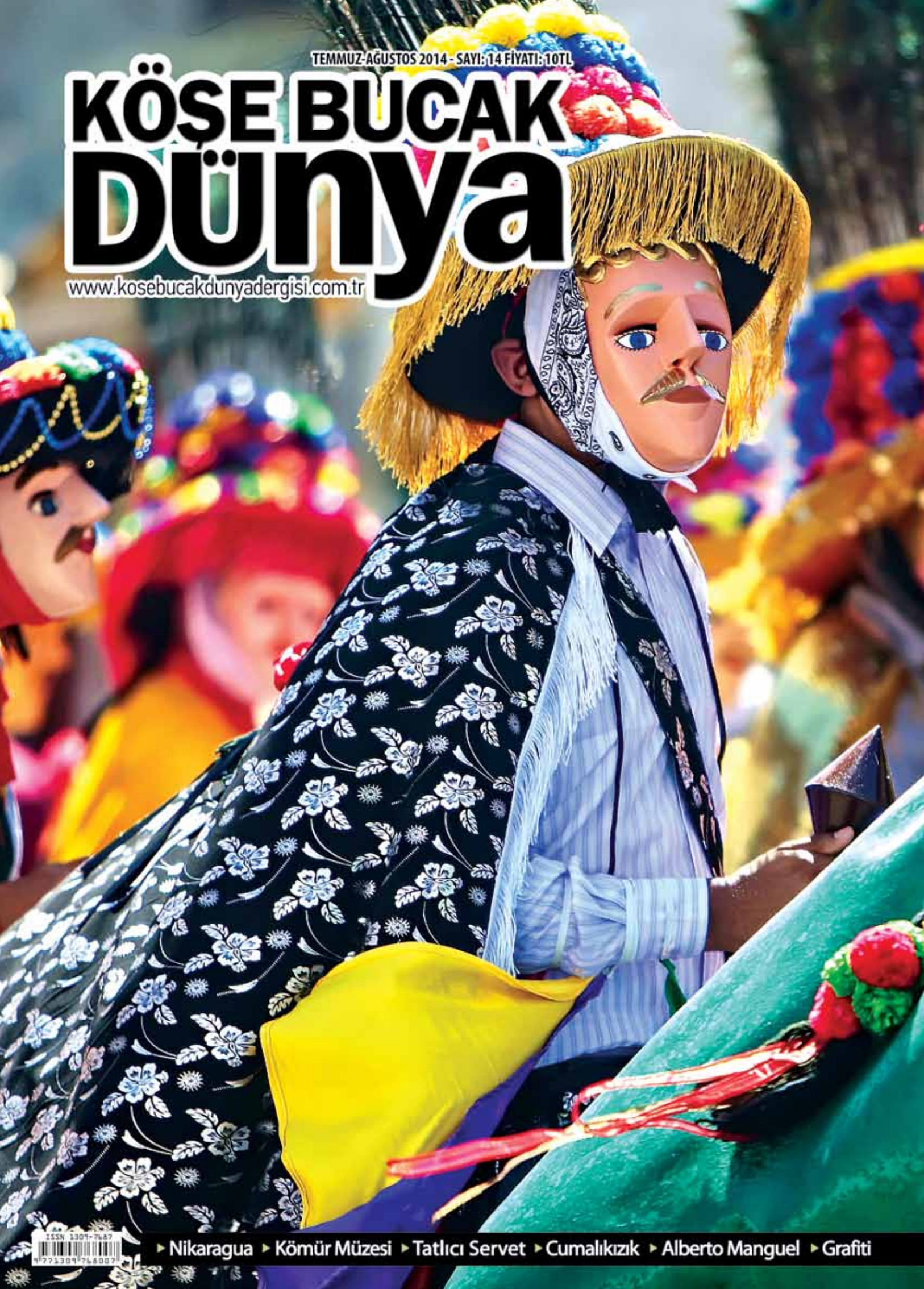


TEMMUZ-AĞUSTOS 2014 - SAYI: 14 FİYATI: 10TL

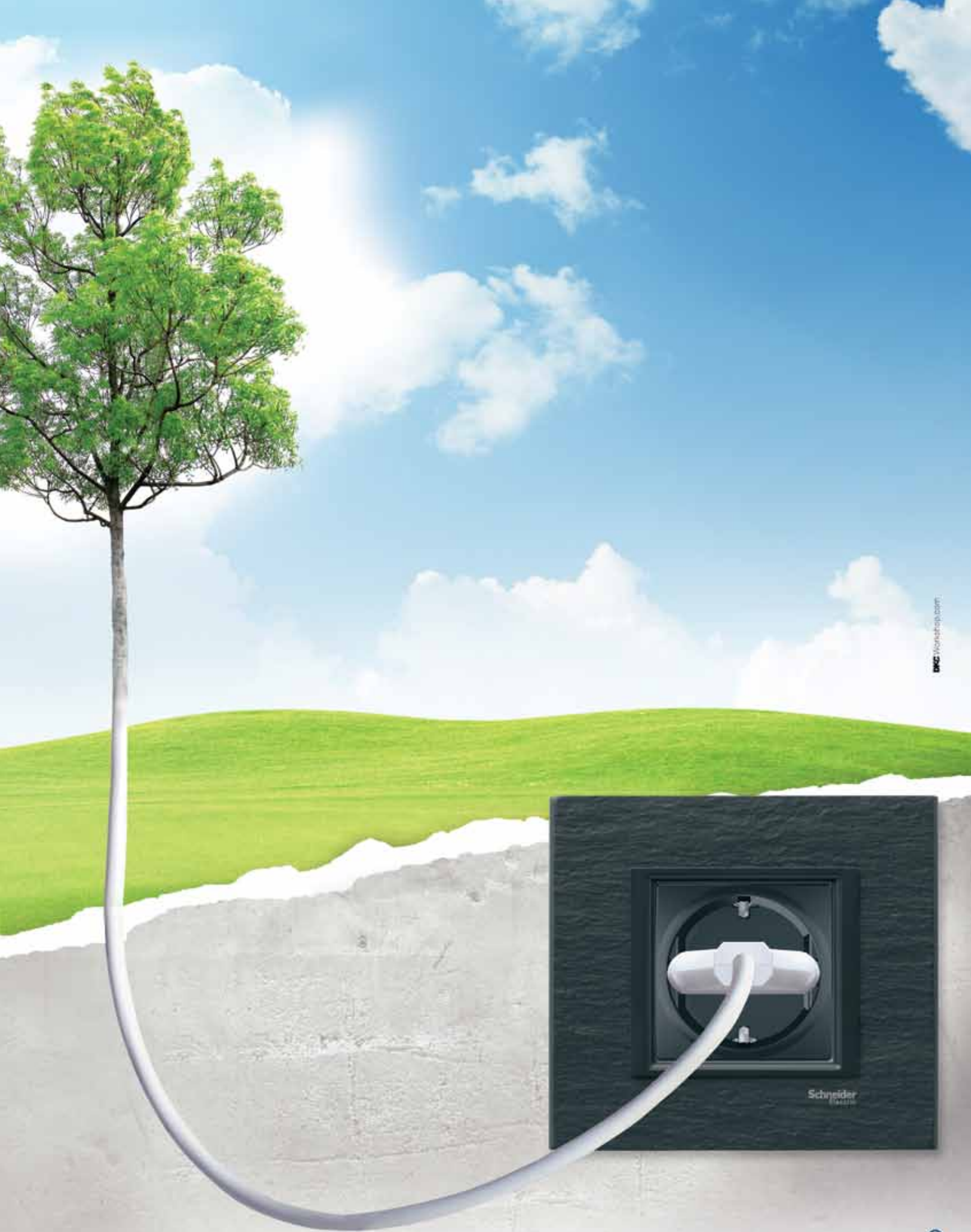
KÖŞE BUCAK Dünya

www.kosebucakdunyadergisi.com.tr



ISSN 1309-7687
723309 768002

► Nikaragua ► Kömür Müzesi ► Tatlıcı Servet ► Cumalıkızık ► Alberto Manguel ► Graffiti



www.konyaenerji.com



KONYA ENERJİ
ELEKTRİK MALZEMELERİ TİC. ve SAN. LTD. ŞTİ.



BİR DAMLA
BİN BEREKET



Konya-Ankara Yolu Üzeri Yeşilöz Mah. Acı Kuyu Mevkii Cihanbeyli - Konya
Tel: +90 332 673 19 68 Fax: +90 332 673 19 67 info@panplast.com.tr



Organik Gübre

Biovin

**MİKRO BESİN
İHTİYACINA
ORGANİK ÇÖZÜM!**

Yeni

Organomineral Sıvı Gübreler



Biovin Mikro

- Bitkilerin mikro besin maddeleri (iz elementler) ihtiyacına kısa sürede cevap veren zengin ikenikli besin çözeltisidir.
- Bileşiminde bulunan çinko, demir, bor, bakır ve manganez elementleri ile bitkinin dengeli beslenmesini sağlayarak büyüme ve gelişmeyi destekler.
- Bitki boyu, dal sayısı ve yaprak alanını artırır.

İçerik:

Organik madde	35	Suda çözünür fosfor pentoksit (P2O5)	5
Toplam azot	6,5	Suda çözünür potasyum oksit (K2O)	4
Organik azot	3,2	Suda çözünür çinko (Zn)	1
Nitrat azotu	0,1	Suda çözünür demir (Fe)	1
Amonyum azotu	1,2	EDDHA ile sızaltı demir (Fe)	1
İzre azotu	2	Toplam kükürt dioksit (SO3)	8
Toplam (P2O5)	5	Suda çözünür kükürt dioksit (SO3)	5
Klor oranı %	0,7	Suda çözünür manganez (Mn)	1
Ph	7-9	Toplam (Hümanik + Fulvik Asit)	10
Suda çözünür bor (B)	1		



Biovin Demir2

- Demir noksanlığı nedeniyle yeterli büyüme ve gelişme gösteremeyen bitkiler için tavsiye edilir.
- Demir fotosentezin bileşenlerinden biri olup, iyi bir gelişme için mutlaka gerekli iz elementlerden biridir.
- Biovin DEMİR2, tamamı sızaltı, yüksek etkili yüksek organik yapıya bir demir kaynağıdır.

İçerik:

Organik madde	40	Toplam fosfor pentoksit (P2O5)	5,5
Toplam azot	5,4	Suda çözünür fosfor pentoksit (P2O5)	5
Organik azot	3,3	Suda çözünür potasyum oksit (K2O)	5,5
Amonyum azotu	1,6	Toplam (Hümanik + Fulvik Asit)	20
İzre azotu	0,5	Klor oranı %	0,7
Ph	6-8	Suda çözünür demir (Fe) tamamı	
Demir (Fe)	2	EDDHA ile sızaltı	2



Biovin Bor6

- Biovin BOR6 bitkilerdeki bor noksanlığını gidermede çok başarılı bir sıvı organomineral gübredir.
- Zengin organik yapıyla bitkilerde doğal olarak bulunan tüm yapı taşlarını bünyesinde barındırır.
- Bor, bitkide sağlıklı büyüme ve gelişme için mutlaka gerekli iz elementlerden biridir.
- Büyümeyi etkileyen hormonların oluşumunda, kök gelişiminde, tohumluk ve çiçek oluşumunda artış sağlar.

İçerik:

Organik madde	18	Toplam fosfor pentoksit (P2O5)	7,2
Toplam azot	6	Suda çözünür fosfor pentoksit (P2O5)	7
Organik azot	4,2	Toplam (Hümanik + Fulvik Asit)	8
Amonyum azotu	1,5	Suda çözünür bor (B)	6
İzre azotu	0,3	Ph	7-9
Klor oranı %	0,3		



Biovin Çinko2

- Bitkilerin çinko ihtiyacını gidermede başarılı gübre çözeltisidir.
- Çinko, bitki boyu ve dal gelişimini artıran önemli bir besin maddesidir.
- Topraktaki çinko noksanlığı diğer besin elementlerinin bitkiler tarafından daha düşük kullanılmasına sebep olur.
- Çinko, bitkide büyüme ve gelişme için gerekli iz elementlerden biridir.
- Bitki özütleri ile hazırlanmış organik içerikli bir gübre olduğundan daha fazla ürün alınmasına yardımcı olur.

İçerik:

Organik madde	15	Suda çözünür potasyum oksit (K2O)	6
Toplam azot	3,4	Suda çözünür çinko (Zn)	2
Organik azot	1,8	Toplam (Hümanik + Fulvik Asit)	15
Nitrat azotu	0,4	Klor oranı %	1,3
Amonyum azotu	0,6	Ph	6-8
İzre azotu	0,6		

KONYA ŞEKER SAN. ve TİC. A.Ş.
Çumra Şeker Entegre Tesisleri 42500 Çumra KONYA
T.: +90 332 221 73 00 / F.: +90 332 221 73 94
cumraseker@konyaseker.com.tr / www.konyaseker.com.tr



Sahibi ve Yazı İşleri Md.
Ali Sami PALAZ

Genel Yayın Yönetmeni
Merve Özgenli

Editör
Hilal Seyhan

Hukuk Danışmanı
Av. İsmail Berksoy

Yayın Kurulu
Hakan Albayrak
Bekir Fuat
Anar Eyni

Katkıda Bulunanlar
Prof. Dr. Orhan Kural
Yrd.Doç.Dr. Muammer Ulutürk
Dr. Enver Uzun
Haluk Cömertel
Edip Ünal
Seher Şeylan
Fatih Azman

Kapak Çizimi
Derya Uzun Davulcu

Reklam Rezervasyon
Ömer Faruk Karabulut
Gsm: 0555 822 63 60

VIP Dağıtım
0549 258 43 00

Koordinasyon Merkezi
PANEL MEDYA
Maltepe Mah. TİM 2 2/29
Zeytinburnu/İSTANBUL
Gsm: 0534 815 22 95
www.panelmedya.com

Baskı
BABİL BASIM
Litros yolu Davutpaşa Cd.
2. Matbacılar Sitesi. ZB 22
Topkapı - Zetınburnu - İstanbul
Tel: 0212 493 11 00

Görsel Konsept
PANEL MEDYA

Sanat Yönetmeni
Mehmet Ecirli - 0544 242 04 23

Köşe Bucak Dünya Dergisi T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. Derginin isim ve yayın hakkı Ali Sami PALAZ'a aittir. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf ve konuların her hakkı saklıdır. İzinsiz, kaynak gösterilerek dahi alıntı yapılamaz. Yayımlanan ilanların sorumluluğu ilan verenlere aittir. "Dergimizde yayımlanan makale ve yazılarda ki görüşler yazarına aittir."

B.T. Mayıs 2014 İki Aylık Yayın



ALİ SAMİ PALAZ
alisamipalaz@yahoo.com

EDITÖRDEN

MERAK ETTİM ŞİMDİ

Halep Kapalı Çarşısı'nda aheste aheste etrafa bakınırken aniden çıktı karşıma. Yetmiş yaşını geride bırakmış cellabiyeli, nur yüzlü, beyaz sakallı bir dede. Israrla elimi öpmek istiyor "Öpmeli bu eli sen Abdülhamid torunusun, Mevlâna diyarından geliyorsun" diyerek... O dede şimdi nerede? Ne yapmakta? Merak ediyorum...

Hollanda Schiedam şehrini yel değirmenleri süsler. Şehirdeki onlarca değirmen haftanın belli günleri dönüşümlü olarak çalıştırılıyor. Yakınında durduğum görkemli değirmeninse kanatları bağlı, nöbetin kendisine geleceği günü bekliyor. Hayranlıkla değirmeni seyrederken, adının sonradan Jan Willem olduğunu öğrendiğim nazık bey bana sesleniyor "Çalışan değirmen görmek istiyorsan, sana bir liste verebilirim. Ben ve değirmenim bugün izinliyiz" diyor. Biraz sohbet ediyoruz. Jan Willem Türk olduğumu öğrenince "İki ay önce ülkenizdeydim. Misafirperverliğiniz beni şaşırttı ve çok hoşuma gitti. İzinimizi kaldırıyorum, değirmenimle birlikte sunacağım gösteriye hazır mısın?" diye soruyor. Sevinçle karışık bir şaşkınlıktan sonra değirmenin içine giriyor, en tepesine pervanelerinin yanına kadar çıkıyoruz. Kanatlarına brandaları geçirip, rüzgâr yönüne çevirip, halatları çözüyoruz ve başlıyor pervanelerin semâsı. Değirmen taşı dönmeye başlıyor, biz seyrederiz. Değirmenin kalbinde içilen kahve eşliğinde sohbetler ediliyor, Jan'ın kedisi seviliyor ve tatlı bir tebessümle vedalaşılıyor. Acaba yüzünü sadece bir kez gördüğüm bu beyefendi şimdi nerede? Ne yapıyor? Merak ediyorum...

Tahran'ın sırtını yasladığı Elbuz Dağları'nda gezinirken karşıma çıkan Şehram beni hiç bırakmadı. Başıma gelecek onca problemi biliyormuşçasına, çalıştığı elektrikçi ustasından izin alıp orada kaldığım sürece benimle birlikteydi. Onunla hem problemleri çözdük hem de Tahran'ın saklı güzelliklerini keşfettik. Şimdi otuzlu yaşlarında olduğunu tahmin ettiğim, genç adam, şimdi ne yapıyor acaba? Merak ediyorum...

Doğar doğmaz Hartum'da Secana Çocuk Yuvası'nın kapısına bırakılmış, dört yaşına kadar orada, sonra da Maygoma adlı bir sığınma evinde kalmaya başlamış, yolumuz kesiştiğinde 63 yaşında olan tüm hayatı dört duvar arasında geçmiş, bir kez bile cadde sokak görmemiş o tonton nene acaba nerede? Ne yapıyor? Merak ediyorum...

Bir akşam Beyrut Rouche Caddesi'nde, herkes denize dönük güvercin kayalıklarını seyrederken, ben denize sırtım dönük, bir apartmanın 7. katında ki eve bakıyorum. Hayranı olduğum Feyruz belki balkona çıkar da görürüm diye. Efsane ses Feyruz'u merak ediyorum...

Yüzünü sadece bir kez gördüğüm ama çok şey paylaştığım merak ettiğim yüzlerce suret var. Başka şeyleri de merak etmiyor değilim. Mesela; Geceden bir yıldız çalabilir miyim?...

Ali Sami Palaz

Türkiye'de uçmadığımız tek bir yer kalsa,
dünyada en çok noktaya uçmuşuz, ne fayda...



#hayaledince



Lezzetimiz doğadan...



ISO 22000
GIDA
GÜVENCESİ

ISO 9001:2008
KALİTE
YÖNETİMİ

HELAL
GIDA
SERTİFİKASI

50
YIL
KURUMSAL
MİRAS

1954'den
BERİ

www.akova.com

İÇİNDEKİLER



20
GÜLİN



28
PUL



38
NİSAN



44
FAS



52
VASA
MÜZESİ



56
TOKYO



62
TEREYAĞI



66
VİZE



72
ZAKİR
HUSSAİN



78
SARIHAN



EŞSİZ MEVLANA TÜRBESİ VE GÜL BAHÇESİ MANZARAMIZLA KONYA'NIN KALBİNDEYİZ

Hotel Rumi, huzurlu, konforlu, güvenli ve otantik mimari tarzı ile Konya'da Türk misafirperverliğinin tadını çıkaracağınız tek adres. Rumi Hotel Konya şehir merkezindeki ideal konumu ve sunduğu geniş ve kaliteli servisleri ile gerek iş seyahatlerinize gerekse turistik gezilerinize ev sahipliği yapmanın gururunu taşıyor.

Hotel, Mevlana Müzesi'nin hemen yanında olduğundan gelen misafirlerin müzeyi ve gül bahçesini doyasıya izleyebileceği bir konumda. Şehir merkezinin dört bir yanında bulunan tarihi eserleri, turistik mekânları ve finanse merkezine yürüme mesafesinde. Rumi Hotel, zevk ile döşenmiş 30 standart ve 3 suit odasıyla birlikte

toplam 33 odaya sahip. Hotel verdiği hizmet kalitesiyle de seyahatlerin sıcak ve keyifli bir atmosferde geçmesini sağlıyor. Hotel, güler yüzlü ve memnuniyeti tek amaç olarak gören personeli ile değerli misafirlerine konaklama dışında farklı mekânlarıyla da yüksek kalitede hizmet sunmaya devam ediyor.





Gamsız Böcükler :)

 **BİR KARE HAYAT**

Fotoğraf: Berna Palaz
Metin: Rahime Karababa

Aradığın ne varsa
tek adreste topladık.
www.dogancanta.com



**DOĞAN
CANTA**
oyakkarı • giyim

Merkez Mağaza (Rampalı) | Doğan Tekstil (Rampalı) | Sportive (Rampalı) | Doğan Canta Plus (Beyşehir Yolu) | Doğan Canta & Tekstil (Bosna Hersek) | Doğan Canta & DGN (Kipa AVM) | Doğan Canta (Kampüs) | Doğan Tekstil (Kampüs)

 /dogancanta.com.tr
 /dogancanta
 online alışveriş: dogancanta.com



Kojiki: Japon Mitolojisine Bir Yolculuk

Japon mitolojisi, Japon ulusunun kültürel kodlarını çözümlenmede önemli araçlardan birisidir. Japon toplumunda mitolojik anlatılar, tarih boyunca kültürel yaşamın önemli dinamiklerinden birisini oluşturmuştur. Japon mitolojisinde geçen çok sayıda mitolojik figür geçmişte olduğu gibi, günümüzde de önem ve gücünden bir şey kaybetmeksizin; Japon insanının içsel dünyasında etkin bir güç olmaya devam etmektedir.

712 yılında yazımı tamamlanan Kojiki, Japon mitolojisinin birincil ve temel kaynağı konumundadır. Aynı zamanda en eski Japonca yazılı kaynak oluşu da, Kojiki'nin Japon kültür tarihi içerisindeki önemini artırmaktadır. Gerçek dünya ile düşsel dünyanın iç içe örülü olduğu bu eserde çeşitli savaşlar, kahramanlık, ihanet ve aşk öyküleri, söylenceler, destanlar ve tarihsel olaylar edebi bir dille gelecek kuşaklara anlatılmıştır.

Japon mitolojisi üzerine Türkçede en geniş kapsamlı çalışma özelliğine sahip olan bu kitap, sizi Japon mitolojisinin gizemli dünyasına bir yolculuğa davet ediyor...

Fudoki: Antik Çağ Japon Söylenceleri

İmparatoriçe Genmei'nin 713 yılındaki emri üzerine yazılan Fudoki, antik çağ Japonya'sına ait önemli bilgiler içermektedir. Japonya'nın çeşitli bölgelerine ilişkin bilgilerin derlendiği nüshalardan oluşan Fudoki; özellikle, içinde geçen çeşitli söy-

lenceler, dönemin halk inanışları ve sözlü edebi gelenekleri yansıtmaları bakımından büyük bir folklorik değere sahiptir. Fudoki, içerdiği değerli bilgiler nedeniyle Japon kültür tarihi içinde en önemli klasik kaynaklardan biri olma özelliğini yitirmeden günümüze kadar ulaşmıştır.

Bu kitapta İzumo, Harima, Bungo, Hizen, Hitaçi, Tsu, Yamaşıro, İse, Ovari, Tango, Ava, İyo, Tosa, Tsukuşi, Çikuzen, Higo, Himuka, Ōsumi bölgelerine ait Fudoki nüshaları içinde geçen söylenceler arasından seçilmiş bazı örneklerle yer verilmiştir.

Türkçeye ilk kez kazandırılan Fudoki, sizlerle antik çağ Japonya'sının gizemli kapılarını aralıyor...

Lafcadio Hearn'den Japon Halk Hikâyeleri

Japon halkbiliminin kurucusu kabul edilen Kunio Yanagita, "Çok az sayıda Batılı'nın gerçek anlamda Japonya'yı anlayabildiğini" söyler ve bu az sayıdaki kişilerin başında Lafcadio Hearn'ün adını sayar.

Batının değer yargıları ve düşünce kalıpları içerisine sıkışmadan, bağımsız ve özgün bir yaklaşımla Japonya'yı algılaması, değerlendirmesi ve Batı dünyasına tanıtması Lafcadio Hearn'e haklı bir ün kazandırmıştır. Hearn, yaşamı boyunca "gerçek Japonya'yı arayan ve sorgulayan", "Japon ruhunun derinliklerine inmeyi başarabilmiş" birisi olarak diğer Japonologlar arasında farklı bir konuma sahiptir.

Lafcadio Hearn'ü farklı kılan özelliklerin başında; Hearn'ün başarılı bir araştırmacı oluşu kadar, yetenekli bir edebiyatçı ol-

ması da gelmektedir. Hearn, özellikle "kaidan" olarak bilinen ve konularını doğaüstü olaylardan alan Japon halk hikâyelerini çağdaş edebiyat normlarında yeniden yorumlayarak onlara adeta tekrar hayat vermiştir.

Lafcadio Hearn'ün yeniden yazma tekniğiyle kaleme aldığı Japon halk hikâyelerine yer veren bu seçki, Japon kültürüne farklı bir açıdan bakmanızı sağlayacak...

Geleneksel Japon Mizahı

Dünyada daha çok disiplini ve çalışkanlığıyla tanınan Japon toplumunun aslında son derece zengin, köklü ve renkli bir mizah kültürüne sahip olduğu çok az bilinir. Japon kültür tarihinde mizah türünün ilk yazılı örnekleri Heian dönemine (794-1185) kadar inmektedir. Japon toplumu, tarihsel süreç içerisinde kendine özgü bir mizah anlayışı geliştirmiş; çeşitli tür, tarz ve karakterler yaratmıştır. Geleneksel Japon mizahının, Japon toplumunun yapısı, düşünüş ve davranış tarzına ilişkin önemli ipuçları barındırmaktadır. Bir başka deyişle, Japon toplumunu daha yakından tanımaya yardımcı olacak birçok kültürel unsuru Japon mizahında bulmak mümkündür.

Geleneksel Japon mizahının karakteristik yapısını yansıtan Setsuva, Kyogen, İkkkyu, Kibyoshi, Senryu, Kyoka, Edo Kobanaşi, Rakugo gibi türlere ilişkin temel bilgileri ve önemli örneklerden çevirileri bu kitapta bulabilirsiniz...

ÇİZGİ KİTABEVİ www.cizgikitabevi.com
0322 353 62 65



Dua Tası

Bir Kâse Ferahlık Alır mıydınız? ...

Asıl adı “Şifa Tası” olan eskilerin daha iyi bildiği bu tas, özellikle hac ibadetini yapmış olan ve siz onu ziyarette gittiğinizde hurma, zezem suyu ve tespihten sonra, sınırlı sayıda olduğundan ev sahibi ile samimiyeti ileri olan misafirlere hediye edilirdi. Büyükanhelerin içi sıkılan veya korkan torunlarına şifa tasına su koyup “Yavrum, iç de için ferahlasın!” dedikleri samimiyetle sundukları bir avuç huzurun adıydı şifa tası.

Şifa tası pek çok evde bulunur aslında. Nazardan ve çeşitli hastalıklardan korunmak için geleneksel inançlara bağlı olarak oluşturulan ve halk arasında en yaygın korunma yöntemlerinden biri kabul edilir. Dinimizde dua en önemli ibadetlerden sayıldığından

şifa taslarında gerçek yardım ve şifanın Allah’tan geleceği ile ilgili ayet ve dualar yer alır.

Şifa taslarının yüzeyinde genellikle bela ve kötülükleri uzaklaştırıcı, iyilik ve hayra teşvik edici olduğu kabul edilen Esmâü'l-Hüsna, Fetih Suresi’nden bölümler, Felak ve Nas sureleri, Fatiha Suresi, Ayetel-Kürsi yazılır. Bazen de tase yaklaşık 40 kadar pirinç veya kurşun üzerine “Bismillah” yazılı çubuklar da takılır. Allah’ın rahmetinden ümit kesilmeyeceği, yardımın Allah’tan geleceği, Kuran-ı Kerim’in şifa ve rahmet verici olduğu tasın içene harf harf işlenir.

Genellikle bakır ve bakır alaşımlarından yapılan şifa tasları, ortalama bir

kâse büyüklüğünde olup bazılarının ortasında çıkıntı bir tümsek olur. Bazı kaynaklarda kutsal dağı simgeleyen bu tümsek özellikle suyun sıçramaması için oluşturulur. Bu şifa ritüelinde kullanılan su, zezem suyu, yağmur suyu veya güneş görmemiş kuyu suyu olarak, iyileştirici etkisi, hastalıklara ve yörelere göre farklılık gösterebilir.

Anadolu’da şifa tasları için tihtap tası, çiçek tası, botça tası, korku tası denilmiştir. Erzurum yöresinde çiçek tası; Sivas, Konya, Gaziantep ve Malatya yörelerinde tihtap tası, Ankara civarında ise botça tası adını almış.

Hayat olan su ve kuvvet veren dua birleştiğinde avuçlarımızda yüzyıllarca süren geleneğin böylece izleri kalıyor.



Bazı mutluluklar yıllarca sürer...

Kompen’ler yaşam alanlarınıza gelmeden önce “komple kalite” adını verdiğimiz pek çok titiz çalışmadan geçer. Üretimin her aşaması ulusal ve uluslararası birçok kalite belgesine (TSE, INCERC, GOST, IFT, RAL) uygun yapılır. Bütün bu hassas çalışmalar sonucunda Kompen’ler uzun yıllar sürecek; sorunsuz ve dayanıklı yolculuğa hazır hale gelir.

Size de bu mutluluğu yaşamak kalır...

 **Kombassan**

KOMPEN
"KOMPLE KALİTE"

www.kompen.com.tr

AMERİKA KITASI'NIN YÜREĞİNDE...

Kimi ülkeler hani hep savaşla anılır ya! Benim de Nikaragua denince aklıma, üniversite yıllarımdan hatırladığım Samoza iktidarına ve elbette dolayısıyla ABD'ye karşı savaşan sol görüşlü öğrencilerin desteklediği "Sandino" gerillaları gelir. Doğrusu, bu denli gelişmiş, turizm atağı içinde, yeşil ve samimi bir ülke beklemiyordum.

Bu topraklar çok çok eziyet çekmiş. Başkent Managua'yı yok eden depremler, volkan patlamaları, 100 bin kişinin ölümüne neden olan ve 10 yıl süren korkunç bir iç savaş... Bugün %12'si yerli ve %80'ni İspanyol ve yerlilerin karışımı melezlerin oluşturduğu 6 milyon kişi yepyeni heyecanlar içindeki bir ülkenin kaderini tekrar çiziyor.

Nikaragua



Yazı: Prof. Dr. Orhan Kural
Fotoğraflar: Nikaragua Turizm Bakanlığı
Nikaragua Fahri Konsolosu
Önder Yücer Bey'in
Katkılarıyla

Kahve, ülkenin bir numaralı gelir kaynağı. Fransa, Japonya, Kanada ve ABD'ye kahve satıyorlar. Ayrıca tütün, sığır eti, on beş çeşit muz ve su ürünleri de ihracat kaynakları. Ama esas ümitleri turizmde! Bu ülkenin Pasifik bölümünde; 25 volkanik dağ, 12 volkan krateri ve 900 ada ile 2 de büyük göl bulunuyor. İster inanın ister inanmayın üniversite mezunu kızların sayısı, erkeklerden fazla ve parlamentosunun %25'ini "dişiler" oluşturuyor. İç savaşın bir sonucu olarak ülkede hanım oranı erkek oranının iki katı.

Tabii buraya ilk uğrayan yine CristofColomb. Yıl 1521. Arkadan da Panama'da yerleşmiş olan karargâhtan yollanan İspanyol askerler bölgeye gelir, Leon ve Granada kentlerini kurar. Leon kentini önce deprem, ardından volkandan püsküren lavlar tamamen yıkar. İkinci Leon kenti ise, bugün de, Kuzey Nikaragua'nın önemli bir yerleşim alanı. Samoja ailesi, yani baba ile iki oğul tam 50 yıl Nikaragua'yı yönetir, yani bir bakıma da "sömürür". Bu arada bu aileye karşı mücadele eden Sandino ile arkadaşları, ülkesinde ve dünyada efsane bir kahraman oldu.





Suyun Öbür Yanı Managua

Nikaragua'nın başkenti Managua, 1972 depremi sonrası fay üstüne ve yüksek binalara inşaat izni verilmediğinden, bol yeşil alana sahip bir şehir kimliğine bürünmüş. Nobel adayı şairlerinden RubenDario'nun heykelleri, ülkenin popüler sporu olan beyzbol stadyumu, Topkapı isimli bir Türk lokantası, Bolivar Bulvarı, Managua Gölü'nde geniş alana dağılan sazlıklar ve flamingolar, bir elinde bayrak, diğerine kazma ile saçları rüzgârda dağılan işçi heykelleri ile bu başkent hoşunuza gidecektir.

Managua'da bana her şey sanki ağlıyor-muş gibi geldi. İnsanlar, binalar, devrim heykelleri... Ayrılırken kente dönüp "Ağ-

lama!.." diye haykırmak geldi içimden: "Ağlama Nikaragua, kaybetmek 'haksız' olmak değildir!.."

Managua'nın ana meydanı "Plaza de Republica"da bir dizi önemli bina var. Burada Millî Saray (PlacioNacional), Antigua Katedrali ve RubenDario Ulusal Tiyatrosu bulunuyor. Depremde çöken katedralin yerine, çatısı çok sayıda ufak kubbelerden oluşan ve camiye benzeyen yeni bir katedral inşa ediliyor. Başkent Managua aslında her yere, göllere, volkanlara, okyanuslara, kültürlerle yakın.

Managua 1972 Depremi'nden sonra yeniden yapılaştığı için sokak isimleri, bina numaraları yok. Bir adres bu

kentte ancak şöyle anlatılıyor. "Elhamra Sineması'nın yanındaki sokağa girip, 50 metre gidince, bakkalın bitişiğindeki çıkmaz sokakta bulunan kırmızı kapılı ev." Bunun farkına varan ünlü U2 grubu Managua için ilginç bir parça hazırlamış. "Where Streets Have No Name." Managua 1972 Depremi'nden sonra yeniden yapılaştığı için sokak isimleri, bina numaraları yok. Bir adres bu kentte ancak şöyle anlatılıyor. "Elhamra Sineması'nın yanındaki sokağa girip, 50 metre gidince, bakkalın bitişiğindeki çıkmaz sokakta bulunan kırmızı kapılı ev." Bunun farkına varan ünlü U2 grubu Managua için ilginç bir parça hazırlamış. "Where Streets Have No Name."





Granada, Büyük Göllerin Küçük Sultanı

1524 yılında, şu anda soyadı ülkenin para birimi olan, ayrıca "adına" İspanya'da bir kent bile bulunan F. Fernandez de Cordoba tarafından kurulan Granada, Guatemala'daki Antigua kenti gibi, koloni döneminin bütün izlerini bugün de bütün kimliğinde taşıyor. Korsan saldırıları, on yıl süren iç savaş ve psikopat Amerikalı maceraperest William Walter bile kentin bu güzel nostaljisini yıkmayı başaramamış.

Granada'da fayton veya traktörün çektiği oyuncak bir trenle zevkli bir tur atılır; Barok-Rönesans kolonlu koloni binaları arasında gezilir; ağaç yaprakları ile süs-

lenen tahta şişe dizilmiş et parçaları, mısır ve çeşit çeşit tatlılar yenir. Dikdörtgen şeklindeki ana meydanda akşamları muhakkak "piyasa" yapılır. Granada'daki her evin verandasında sallanan koltuklar vardır. Ev sakinleri, bilhassa yaşlılar, sokak kapısı civarında sabırla bir arka-ya, bir öne doğru habire sallanır. Kentin meydanında ise her kesimin ayrı bir bölümü vardır. Çocuklar, gençler, çocuklu aileler, transseksüeller ve hatta hayat kadınları, güneşin batması ile bu meydana yerlerini sessizce alırlar. Canlı renkleri, faytonları, cıvı cıvı parkları, insanın içini kaynatan Latin ezgileri, Arnavut kaldırımları, açık hava heykel müzesini andıran mezarlığı, kırmızı çiçekli mozaik ile kaplı avluları ile insanda "İyi ki geziyorum ve buraya geldim." dedir-



Grandeur®
Non Stick Process

Amacı aynı, ruhu farklı...
Same goal, different soul...



57 Ülkede
Grandeur Var...

Savaşan Emaye ve Soba Sanayi Ltd. Şti.
Tatlıcak Mah. Taştepe Sk. No: 36/1
Karatay - Konya - Türkiye
Tel: +90.332 334 05 50 (pbx)
Fax: +90.332 334 05 60
www.savasan.com
savasan@savasan.com



tecek bir kent Granada.

Granada, ticaretle zengin olunca iki defa korsan saldırısına uğrar. İngiliz, Fransız ve Almanlar bu kenti ele geçirmek için savaşırlar. Orta Amerika'da hemen hemen bütün kentler yüksek platolara yerleşmiş iken, göldeki ticareti kontrol etmek için Granada ovayı tercih etmiş. Granada ayrıca, Orta Amerika'da "ilk kurulduğu konumunu koruyan en eski kent" ünvanını da elinde tutuyor. Barok stilinde 1539 yılında inşa edilen Inglesia de la Merces Kilisesi'nin kulesinden kenti seyretnenizi öneririm.

Nikaragua Gölü kıyısında motorla bir göl gezintisine ne dersiniz? Ağaçlar ve adalardan kurulu zevkli evler arasında 45 dakika gezip mango ağaçları arasında dolaşan beyaz suratlı maymunları, rengârenk kuşları, balıkçıları, zıplayan balıkları, tatlı su köpek balıklarını göreceksiniz. Nikaragua Gölü içinde yer alan kum saati şeklindeki Ometepe Adası'nda ikiz volkanlar bulunmaktadır. İki



okyanus arası seyahat eden ünlü yazar ve maceraperest Mark Twain, ikiz volkanları görünce defterine şöyle bir not düşti: "Hayal edilebilecek en yumuşak ve yoğun yeşillığe bürünmüş iki muazzam piramit, dağların üstü çok çok güneş ışığı ve gölgelerle bezeli, etrafını saran bulutları delip geçiyor." Mark Twain Nikaragua'ya 31 yaşında geldi. Seyahat notları San Francisco'da Alta California gazetesinde "Bay Brown'la Seyahat" adı altında yayınlandı.

Nikaragua, meyveli şeker renkli binelerin, görkemli tüylere sahip kuşların, argonaların ülkesidir. Orta ve Güney



Amerika ülkelerini gezdikçe aklıma bir soru geliyor: İspanyolca konuşan, İspanyol kültürüne yakın 30 civarındaki bölge ülkesinde, İspanya niye ticarette ve siyasette etkili değil de bütün ipleri ABD'nin eline vermiş?

Kısa Kısa Nikaragua

- Nikaragua bayrağında mavi, okyanusu; beyaz ise toprağı simgeliyor.

- Bu coğrafyada beyzbol, futboldan daha popüler. Beyzbol stadyumunun adı "DennisMartinez".

- Geleneksel Nikaragua çalgısı marimbelaya keman, mandolin ve gitar eşlik ediyor.

- Adına yapılan bir ilkokulu ziyaret ettiğimiz, metafizik üzerine çalışmalar yapan ünlü şarkıcı RubenDario "Yaşam ve ölüm sorunu var oldukça şiir de yaşayacaktır." demiş. RubenDario ilkokulu'nun duvarına Dario'nun diğer bir sözünü işlemişler: "Ülkem ufak olabilir ama hayallerimiz büyük."

- Nikaragua'nın karayolları, Kosta Rika'dan çok daha iyi.



- Bu ülkenin Karaib Denizi'ndeki Corn Islands, turkuaz sahilleri ile deniz, kum, güneş tutkunlarını bekliyor. Kuzey Nikaragua'da ise kahve çiftlikleri arasında kovboy yaşantısını tadabilirsiniz.
- 1998 yılında Mitch Kasırgası da bu coğrafyaya büyük zarar verdi.
- Orta Amerika ülkeleri, genelde pahalı değil.
- San Juan Nehri ve Nikaragua Gölü kullanılarak iki okyanusu birleştirecek bir proje acaba yakın bir gelecekte gerçekleşebilir mi? Böylece Panama Kanalı'na bir rakip olur.
- Nikaragua'da Masaya Millî Parkı ile aktif Masaya Volkanı'nın krateri bence görülmeli. Kuş seslerinin senfonisi ve iguanaların eşliğinde modern anlayışla hazır-

lanmış bir müzeyi gezip sonra volkanın kraterini seyredersiniz. Bu volkan, 2001 ve 2003 yıllarında ciddi kaya fırlatması gerçekleştirdi. Bu yüzden ziyaretleri sınırlandırmışlar ve misafirlere baret veriyorlar.





SELMAN®
KUYUMCULUK



Damgalı Fantazi Set
Tel ve Burma Bilezik
Sarrafıye ve Saat Çeşitleri



kalite ve zerafetin buluştuğu tek adres

Merkez: Tevfikiye Cad. No: 55 • Tel: 0332. 350 48 38 KONYA
Şube : Tevfikiye Cad. No: 34 • Tel: 0332. 351 8 351 KONYA
www.selman.com.tr - sarrafselman@hotmail.com.tr

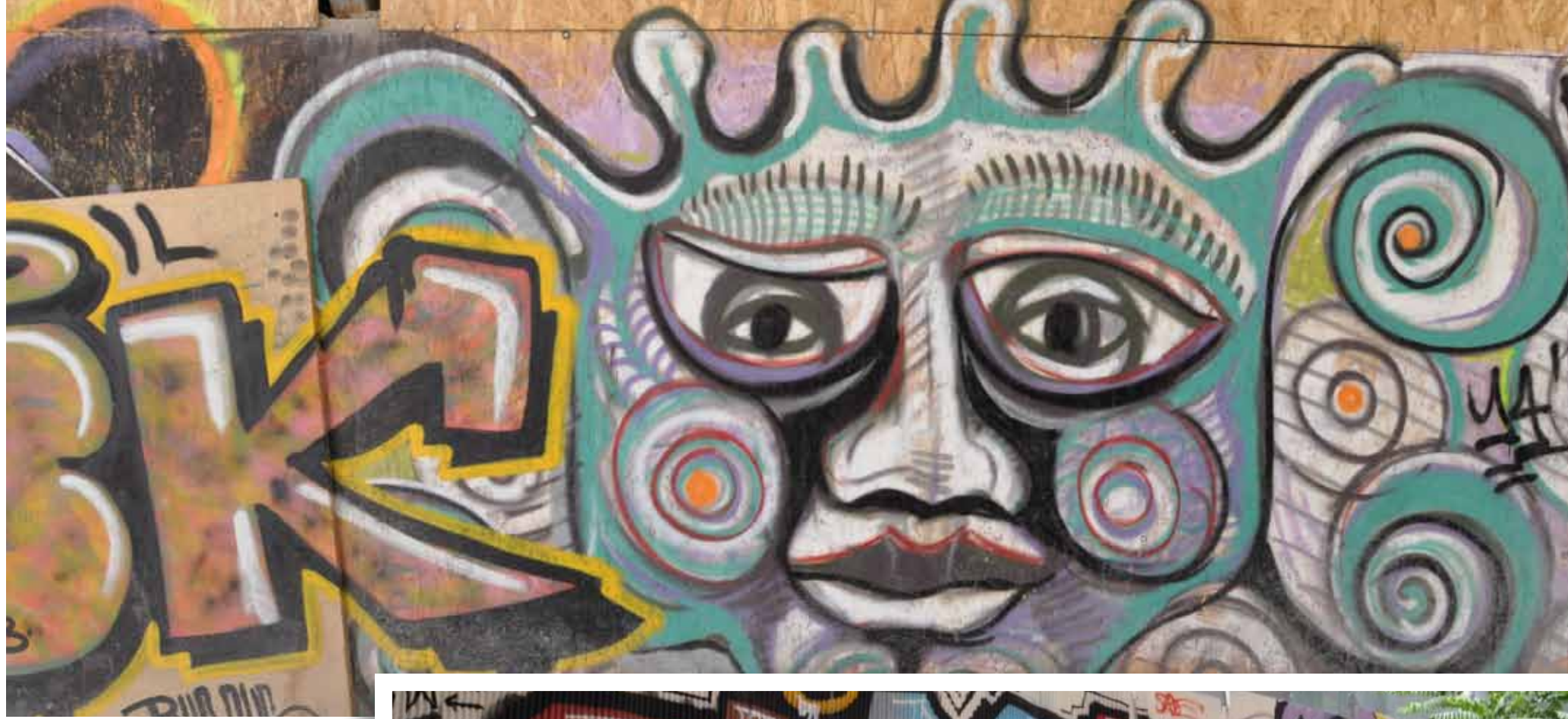
YÜREĞİN ASİ SESLENİŞİNİN DUVARLARA YANSIMASI

Hadi herkes bıraksın işi gücü, gezip tozalım biraz. Caddeleri, sokakları talan edelim, sergiler gezelim, şu güzelim yaz sıcaklığında gözümüz gönlümüz açılsın ya-huuu... Dondurmalarda benden;) Endişe etmeyin, sanatı kırmızı bantların arkasındaki fiyat etiketli eserlerden hissetmek zorunda bırakmayacağım sizleri. Çünkü sanat yaşamın kalbidir, bu yüzden yaşamın kalbinde yani sokaklarda olacağız.

“Sanat nedir?” sorusu ile karşılaşanınız var mı hiç? Bir de şu var; sanat toplum için mi yoksa sanat için midir? Belirli kalıplara sığdırılmaya çalışılsa da bana göre, her insanın kendi özünde hissettiğinde, bulduğundadır. Hip hop kültürüyle büyümüş gençler için sanat, müzelerde veya galerilerde bulabilecekleri bir olgu değildir. Bunun dışında sanat herkes için olmalı, cüzdanınızı açmanıza gerek kalmadan işten eve dönerken ya da sevgilinizin, çocuğunuzun elinden tutmuş caddelerde gezerken göz kırpmalıdır sanat size. Şehri gezmeyi öğretmeli, bilmediğiniz yollarda size rehberlik etmelidir. İşte bu yüzden sanat Grafiti'dir.

Yazı ve Fotoğraflar: Derya Uzun Davulcu





“Grafiti suç değil o bir sanattır!”

Hatırlıyorum da; aramızda kalsın, ben ilk grafiti çalışmamı ilkokulda sıranın üzerine çizmiştim. Ama sanat her yaşta sanattır di mi ;). Grafiti en temel anlamıyla duvar yazıları ve resimler yoluyla, kendini ifade eden bir görsel uygulamadır. Daha anonim açıklamalara göre ise, otoriteye karşı gelme aracı, Vandalizm olarak ta değerlendirildiğini söylemek isterim. Grafiti estetik kriterleri içeren nedenlerle bir sanat formu olduğu halde, yasadışılığı ve alışlagelmeyen sunumu bu sanatı, sanat olmaktan dışarı itmektedir. Şimdi sorarım sizlere; Monet, Klimpt ya da diğer tanınmış Avrupa ressamlarından birinin hayatta olduğunu ve eviniz ya da mahallenin duvarına bir başyapıt yapmaya karar verdiğini varsayalım. Bu sanatçıların yaptıkları grafiti sanatı mı olurdu yoksa Vandalizm mi?

Neyse bu ayrı bir tartışma konusu, derinlere inersem dergimizin gelecek sayısına kadar çıkamam:) Sosyal hayatın, insanlı-



ğın başlangıcına bir göz atarsak burada Antik Mısır Anıtları ve Pompei'deki duvar resimleriyle karşılarız. Bunlar ilk grafiti örnekleridir. İlk Çağ'daki insanlar “Biz şu yoldan giderken başımıza bunlar geldi, aman sende ona göre hareket et.” Demek için bile bu sembolleri çizmiş olabilirler. Aslında grafitinin ana çıkış noktası 1940'lı II. Dünya Savaşı günlerine denk gelmektedir. Utanç Duvarı (Almanya'yı Doğu ve Batı şeklinde ikiye bölen Berlin Duvarı)'nın her iki yanı protest kişilerce boyanarak, yazı ve sloganlarla bezen-



mişti. Sonrasında ABD'nde çeteleşen grupların görüşlerini duyurmak için bu yöntemi tercih etmesi duvar yazılarının

kullanılmasına yol açtı. Ardından bağımsız bireyler grafitiyi geliştirdi. Sosyal içerikli iletiler dışında, bireysel seçimleri de yansıtmaya başlayan grafitiler ilerleyen zamanlarda renklendi. Ancak grafitiye karşı olan illegal bakış açısı, bu sanatı hiçbir zaman durdurmadı, aksine sistem bükemediği bileği öper oldu ve son yıllarda grafiti sanatçılarına özgür çalışma alanları sağlamaya başladı.

Eski yapıların üzerlerindeki çalışmalara baktığımda, bir şeyi zarar vermeden de



değiştirmek mümkün diyorum.

“Elindeki sadece bir kutu sprey.”

Grafitinin çeşitli formları vardır. Bunlardan biri olan ‘Tag’ grafitinin en basite indirgenmiş halidir. Tag bir bakıma imza anlamına gelir ve yapanın gerçek ismi ya da mahlasıdır. Tagları daha da güzelleştirmek, renklendirmek, boyutlarını farklılaştırmak amacıyla sprey boyaların kullanılması grafiti’de devrim yarattı diyebiliriz. Fakat farklı arayışlar içindeydi

herkes. Rekabet arttıkça enteresan stiller uygulanmaya başlandı. Sanatçılar düz isimler yazma olayını aştı, üçüncü boyutu da olaya eklediler. Ardından yazıya çizgi film karakterleri, insanlar ve değişik nesneler eklendi. Bunun sonucunda, grafiti tag olma olayından çıkıp sanatkarlığını ilan etti. Ayrıca şu hususta var ki; grafiti yetenek ister!



Bir ara, Kadıköy- Moda civarının ara sokakta bir duvara çizim yaparken, teyzenin biri balkondan "Evladım ne anlarsınız o duvarlara çizmekten, biz kâğıt kalem bulamazdık siz buldunuz bunuyorsunuz." Demez mi ;) İşte bu hususta grafitinin yapıma nedenine gelecek olursak, grafiti yaparken böyle nasıl desem eeeee tarifsiz bir heyecan duyarsınız ve paralelinde açığa çıkan bir adrenalin vardır. Sanatsal yeteneğinizi ortaya koyarsınız. Tıpkı Batı Avrupa sanatçıları gibi içinizde olanı dışa vurup rahatlırsınız. Kendinizi ifade etmede bire bir antibiyotik gibidir.

Walsh; "Grafiti baskıcı bir siyasal ve ekonomik düzene karşı bir başkaldırıdır." der. Tıpkı bir takım sanatçıların yaptığı gibi grafiti teknikleri ve stilleri açısından hem standart hem de karakterize bir sanat şeklidir. Bir üretimin tamamlanması için hayal, planlama ve çaba gerektirir. Grafitinin farklı işlevleri de vardır. Boş duvarları güzelleştirmek, eski binaları ilgi çekici hale getirmek vb... Bir duvardaki grafiti üzerine yenisi yapılmaz veya grafitiye zarar verilmez. Bu durum bir bakıma grafiti yapanların dünyayı ve sis-

temi değiştirme çabasında olmadıklarının, aksine güzelleştirmek istediklerinin

göstergesidir.



Goldman "İnsan sanata gitmelidir" der. Ancak grafiti hiç beklemediğiniz bir za-

man ve mekânda karşınıza çıkar. Duvarlar, köprüler, viyadük ayaklarında, tren

istasyonları ve vagonları, metrolar, otobüs durakları, ara sokaklar, parklar, tele-





fon kulübeleri, tüneller... saymakla bitmez. Kimi zaman çıkan engeller, tuval yerine başka alanların kullanılıyor olmasıdır. Çerçeve ve paspartuya gereksinimi olmamasıdır.

Grafitiyi anlamana yardımcı olmak amacıyla dünyaca ünlü 'Banksy'nin işlerini incelemenizi ve grafiti belgeseli olan 'Exit Through The Gift Shop' u izlemeniz tavsiyelerim arasında. İstanbul Taksim, Galata'nın kaldırım taşlı ara sokakları, Tarlabası semti ve Kadıköy başta olmak üzere adım başı bu eserlere rastlamanız kaçınılmaz. Bir kent için, büyük, boş ve çoğunlukla ürkütücü görünen sağır bina cephelerinin, sokak sanatçılarının (grafitici) sihirli dokunuşlarıyla renklenmesinden daha güzel ne olabilir ki? Grafiti resim sanatının

yıldızı yeni parlamaya başlayan bir sanat şeklidir.

"Hayat zor, eğer öyle düşünüyorsan."

Halâ endişesi olan okurlarımız mı var? Sizce ressamlar, karanlıkta kimi zaman tel örgülerin ya da duvarların üstünde yakalanma korkusu ile sprey kutusunu fırça gibi kullanarak, SandroBotticelli'nin 'Venüs'ün Doğuşu 'nu yapabilir mi? Bir düşünün...

Şehri renklendiren, deli dolu, uçuk kaçık boyadan kahramanlara saygılar...





Grandeur®
Non Stick Process

Amacı aynı, ruhu farklı...
Same goal, different soul...



57 Ülkede
Grandeur Var...

Savaşan Emaye ve Soba Sanayi Ltd. Şti.
Tatlıcak Mah. Taştepe Sk. No: 36/1
Karatay - Konya - Türkiye
Tel: +90.332 334 05 50 (pbx)
Fax: +90.332 334 05 60
www.savasan.com
savasan@savasan.com

By **Savaşan**

PORTFOLYO

Hüseyin Çetin

1978 Konya - İlgin doğumlu, Grafik tasarım sanatçısı olan ve ihtiyaçları doğrultusunda fotoğraf çekmeye başlayan Hüseyin Çetin, 1996 dan itibaren köy ve kırsal yaşam konulu kompozisyonlar üzerine çalışmakta.







küçükbalcı altın

Sarraflar Yeraltı Çarşısı No:55 / KONYA

Tel : 0332 350 11 16

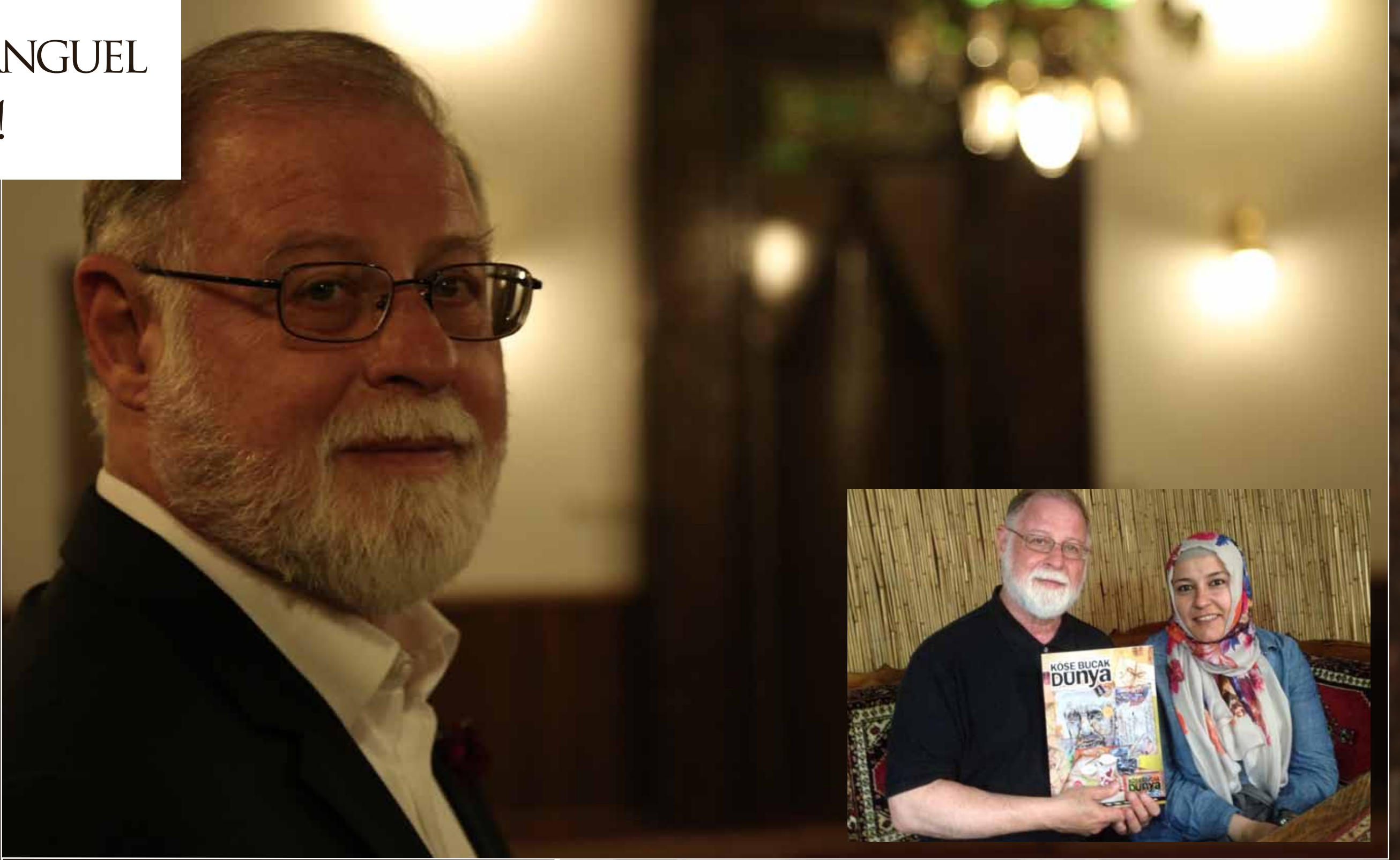


ALBERTO MANGUEL BEŞ ŞEHİRDE!

Biz onu “Hayali Yerler Sözlüğü” kitabı ile tanıdık ve çok sevdik. Arjantinli, Fransa’da yaşıyor ve Kanada vatandaşı. Dünyaca ünlü bir yazar olmasının yanı sıra, çok dilli bir çevirmen, antoloji yazarı ve editör. “Okumanın Tarihi” adlı kitabı otuzdan fazla dile çevrilerek uluslararası çok satan kitaplar arasında yer aldı. (Bu kitap, aynı zamanda, Times Literary Supplement tarafından yılın en iyi kitapları arasında gösterildi.) Ayrıca on altı yaşındayken, Jorge Luis Borges’e kitap okuma şansını yakalamış bir talihli. Ülkemizde “Okumanın Tarihi” ve “Geceleyin Kütüphane” adlı deneme kitaplarıyla hatırı sayılır bir hayran kitlesi bulunuyor. Kendisi aynı zamanda dünyanın en ünlü kişisel kütüphanelerinden birine sahip. Yine aynı zamanda çok mütevazı, çok sıcak bir insan. Entelektüel kişiliği ve nazik tavırlarıyla karşılaştığınızda sizi çok şaşırtabilir. Alberto Manguel’in ülkemize sebebi ziyareti ise elbette bir kitap festivali.

İTEF (İstanbul Tanpınar Edebiyat Festivali), 5. Yılında, “Tanpınar’ın İzinde Beş Şehir” etkinlikleri kapsamında Alberto Manguel’i davet etti. Türkiye’nin 5 kentinde, her birinde ikişer günlük ziyaretlerde bulunacağı ve izlenimlerinin kitaplaştırılıp yayınlanacağı bir proje düzenledi.

Yazı: Hilâl Seyhan
Fotoğraflar: Melik Külekçi





Ahmet Hamdi Tanpınar'ın "Beş Şehir" adlı eserinde yer alan İstanbul, Ankara, Bursa, Erzurum ve Konya'yı ziyaret eden Manguel, Tanpınar'ın ayak izlerini bu beş şehirde takip etti. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın, Beş Şehir'i yazmasından 70 yıl sonra adım adım izinden giden, yeni bir "Beş Şehir" denemesi yazacak olan Manguel, Konya'da da 2 gün kaldı. Alberto Manguel'in yazdığı "Tanpınar'ın İzinde Beş Şehir" deneme kitabı 2015 Mayıs'ında okurlarıyla buluşacak, bizden söylemesi.

Yazardan önce, her zaman bir okur olduğumu vurgulayan ve kendini gezgin ruha sahip biri olarak gördüğümüz yazarla kitaplardan çok, gezgin kişiliği hakkında siz değerli okurlarımız için kısa bir sohbet gerçekleştirdik.

— Türkiye'ye Beş Şehir Projesi'nden önce de gelmiş miydiniz?

— Evet, daha önce iki kere geldim. Birincisinde oğlumla İstanbul'u gezmek, ikincisinde

ise Efes'teki bir kütüphaneyi görmek için...

— Sizi en çok etkileyen ülke hangisi ve neden?

— Benim için tek bir ülkeyi seçmek oldukça zor. Bu durumda tam olarak Frankenstein'in

canavarı gibi hissediyorum, değişik ülkelerden bir araya gelmişim gibi.

Eğer bu benzetmeden sorunuza devam edecek olursam; zihnim, Arjantin'de şekillendi. Bütün lise hayatım boyunca, özgürlükçü, açık fikirli ve bütüncül bir eğitim anlayışı vardı. Bizi yetiştiren hocalarımızın her biri farklı konularda eğitim verseler de bize her türlü bilgiyi vermeye çalıştılar. (İspanyolca dersinde Don Kişot, matematikte cebir, Avrupa Tarihi'nde ise 18. yüzyıl) Her bir farklı dersin, aslında birbirleriyle bağlantılı olduklarını anlamamızı sağladılar. Don Kişot'un dünyasından Endülüs'e, Endülüs'ten İslam öncesi aşk şiirlerine, İslam öncesi aşk şiirlerinden Neruda gibi Latin Amerika'nın modern şairlerine, oradan Nazım Hikmet'e...

Kollarım ve bacaklarım Avrupa'da şekillendi. Fransa ve İspanya'yı otostopla gezdiğim dönemde, İtalya'nın doğa harikalarını gördüğümde, taşlara, bedenlere, yiyeceklere dokunduğumda ve taşranın tozlu yollarında yürüdüğümde...

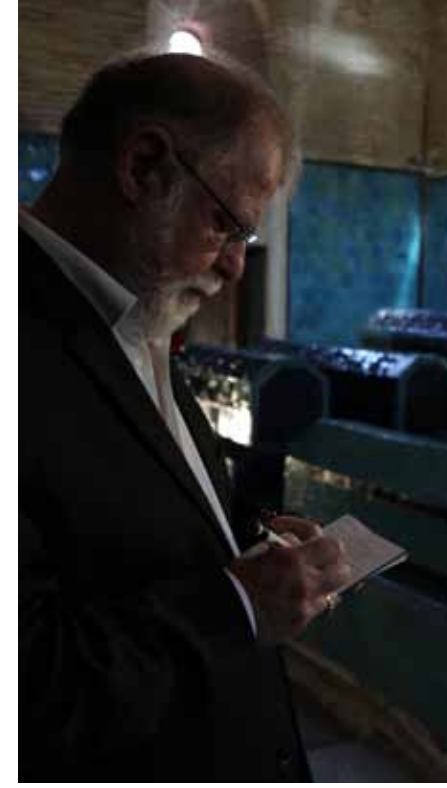
Vatandaşlık bilincim ise Kanada'da, cumhuriyetçi demokrasinin bir hayal olmadığını fark ettiğim ilk ülkede şekil aldı. Sadece bir vatandaşın şiddete başvurmadan sadece diyalogla bir ülkenin işleyişine etki edebileceğini anladım. Ruhum ise hâlâ şekilleniyor sanıyorum ve Türkiye'deki bu seyahatimin de bunun bir parçası olacağını biliyorum.

— "Hayali Yerler Sözlüğü" adlı eserinizin ön sözünde, kendinizi bir seyyahın gidebileceği yerlerle sınırladığınızı söylüyorsunuz. Sınırlamasaydınız bir seyyah olarak nasıl bir yere gitmek isterdiniz?

— Hayali yerler, hepsi gerçekten dehşet verici güzellikte: en iyi hikâyeler genellikle kâbuslardır ve Robinson Crusoe'un adası ya da Shangri-la ile ilgili her ne kadar okumayı sevsem de asla oraya gitmek istemezdim. Benim hayal ettiğim yer, büyük mutfağı, sonsuz kütüphanesi, bahçesinde gülleri, meyve ağaçları ve üç renkli bir köpeğin olduğu taş bir ev.

— Sıklıkla tekrar tekrar okuduğunuz kitaplar hangileri?

— Don Kişot, G.K. Chesterton'un makaleleri, Dante'nin İlahi Komedi'si, Feridü-



din Attar'ın Kuşlar Meclisi romanı, Alice Harikalar Diyarında, Louis Borges'nin öyküleri...

— Son olarak Türkiye ve özellikle Konya hakkında neler düşünüyorsunuz?

— Bu sorunuz aslında iki farklı soru. Türkiye; hızla değişen, kendinin kolayca tanımlanmasına izin vermeyen, uçsuz bucaksız bir mekân ve kesinlikle bir paragrafta açıklanamayacak bir ülke.

Konya ise diğer şehirler gibi orada yaşayarak tanıyabileceğiniz bir şehir. Konya'ya olan kısa seyahatim nefes kesici güzellikleri görmemi sağladı ve bana ruhani bir yerde olduğumu hissettirdi. Fakat bu cümleler yalnızca bir turiste ait. Kitabımda bütün bunlardan daha ayrıntılı bahsedip, hislerimi daha çok yazarak yansıtabileceğimi umuyorum.

Gelmeden önce Konya ile ilgili çok az şey biliyordum. Mevlâna'nın şehri olduğunu biliyordum. Şehirde, bunca güzelliği bir arada bulmayı açıkçası beklemiyordum. Şehrin eski hâli ile modern hâli arasındaki uyuşma, neredeyse mükemmel. Dolayısıyla ölenlerle yaşayanlar arasında bir diyalog olduğu hissine kapılıyor in-



san. Sokakların temizliği beni çok etkiledi. Neredeyse yere düşen bir şeyi alıp yiyebilirim. İnsan bazı şehirlere gidince burada mutlu olabilirim duygusuna kapılır. Konya'da benim için böyle bir şehir. Bir okur olarak yaşamak istersem Konya benim için yaşanacak bir şehir. Bir okur olarak Konya'yı okumak, aharlanmış bir kâğıdı katman katman okumak gibi. Fakat aharlanmış kâğıdın en üst yüzeyindekileri okuyabiliyoruz. Konya'da ise tarih içinde en başta ve en alta olanları bir arada okumak mümkün. Talmud'da Allah, günahlarımızın dışında, izin verip de t a t - m a - dı-

ğımız zevklerden de hesap soracak. Konya'ya gelmeseydim ben Allah'a hesap verecektim."

İTEF Etkinlik Koordinatörü Fatma Cihan Akkartal'a, Köşe Bucak Dünya olarak ilgi ve katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

Alberto Manguel Kimdir?

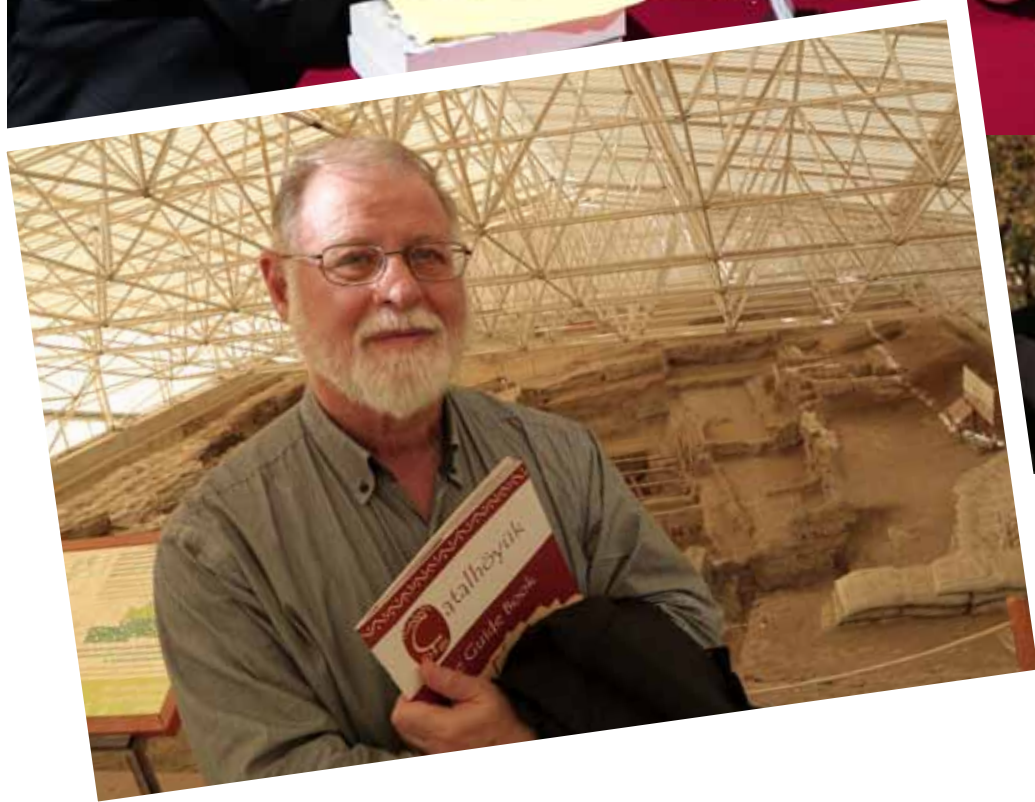
1948 yılında Arjantinli bir anne ve babanın çocuğu olarak Buenos Aires'te doğdu. Çocukluğunu babasının diplomatik görevi nedeniyle İsrail'de geçirdi. Çek bacasından İngilizce ve Almanca öğrendi. Ana dili o l a n



İspanyolca'yı ise 1955'te Arjantin'e döndükten sonra öğrendi. Öğrencilik yıllarında ünlü Arjantinli yazar Jorge Luis Borges'le tanıştı. Fransa, İtalya ve İngiltere gibi değişik ülkelerde hayatını geçiren yazar, 1988'de Kanada vatandaşı oldu. Yazarlığının yanı sıra, çok dilli bir çevirmen, antoloji yazarı ve editör olarak da uluslararası bir şöhret kazanan Alberto Manguel'in en çok tanınan eseri Hayali

Yerler Sözlüğü'dür. Öte yandan, Okumanın Tarihi adlı kitabı otuzdan fazla dile çevrilerek uluslararası ölçütte çok satan kitaplar arasında yer aldı. Bu kitap, aynı zamanda, Times Literary Supplement tarafından yılın en iyi kitapları arasında gösterildi. Ayrıca, Fransa'da Médicis ödülünü kazandı. 1992'de Yabancı Bir Ülkeden Haber Geldi adlı romanı McKitterick ödülünü kazandı. Aynı şekilde, Resimleri

Okumak, Aşk ve Nefretin Tarihi adlı eseri de Kanada'da kurmaca-dışı dalında Genel Vali Ödülüne layık görüldü. Eserleri; Hayali Yerler Sözlüğü, Başka Ateşler, Latin Amerikalı Kadın Hikâyeciler Antolojisi, Okumanın Tarihi, Borges'in Evinde, Okuma Günlüğü, Resimleri Okumak, Aşk ve Nefretin Tarihi, Yabancı Bir Ülkeden Haber Geldi, Palmiyeler Altında Stevenson.



OSMANLI YADİGÂRI CUMALIKIZIK

Muhtemelen aşına olabilirsiniz, “Kınalı Kar”, Osmanlının kuruluşunu konu alan “Kuruluş” veya Kurtuluş Savaşı’nı konu alan “Kurtuluş” dizi filmlerinden; yemyeşil Uludağ etekleri ve Bursa ovası arasına yerleşmiş, geleneksel Osmanlı sivil mimarisinin yapı örneklerine sahip olan Cumalıkızık’a. Tarihî dokusu bu güne kadar korunabilmiş sevimli Osmanlı köylerinden biridir Cumalıkızık.

1303 yılında Orhan Gazi tarafından fethe edilen bölge, Oğuz boylarından biri olan Kızık'lara yerleşim yeri olarak vakfedilmiş ve çevre köylerle beraber Cuma namazları kılınan köyün adı Cumalıkızık olarak adlandırılmış. Çevre köylerin adları bu nedenle benzerdir: Hamamlıkızık, Derekızık, Değirmenlikızık, Fidyekızık(Fethiyekızık), Bayındır Kızık... Maalesef bu köyler özgünlüklerini kaybetmişlerdir.

Başka bir deyişe göre ise dağ ve ova arasındaki köylere de “Kızık” denir.

Osmanlıların Bursa’da ilk yerleştikleri bölgelerden olan Cumalıkızık, 180’ i hâlen kullanılan, bazılarında ise koruma ve restorasyon çalışmalarının yapıldığı toplam 270 ev ile Osmanlı dönemi konut dokusunu günümüze taşımaktadır.

Yazı ve Fotoğraflar: Haluk Cömertel

Tarih ve çevre bilincine sahip köy halkının güler yüzlü ve samimi davranışları yabancı olmadığınızı hissettirecektir. Köy meydanında, köy geçmişine ışık tutan çeşitli eşyaların sergilendiği etnoğrafya müzesi ziyarette değer.

Köyde sadece insan ve at arabalarının geçebileceği genişlikteki yokuşlu yolların çevresinde, birbiri ardınca evler sıralanmaktadır. Bazen de



çıkamaz sokaklar... Tarım alanlarını korumak adına evler verimsiz bölgelere kurulmuş. Coğrafi yapıya uyum sağlayan kayrak taşı ile kaplı kaldırımsız, dar ve kıvrımlı yokuş sokaklardan sürekli olarak su akar.

Evler genelde 2-3 katlı olup, temel ve üzeri moloz taşıyla inşa edilirken üst yapı ahşap ve kerpiç kullanılarak tamamlanır. Çatılar kırmızı kiremitle kaplıdır. Üst kat çerçeveleri genellikle cumbalı ve kafeslidir. Çift kanatlı, demir tokmaklı ahşap kapılardan, “hayat” olarak adlandırılan, gündelik üretim faaliyetlerinin devam ettiği, evin serin ve havadar iç avlusuna geçilir. Bu bölümde gündelik kullanıma dönük mutfak, yatak odaları, oturma odaları, ahır, kümes, tuvalet, banyo, fırın bulunur. Üst katta ise seki üzerine serilmiş minderlerin ol-

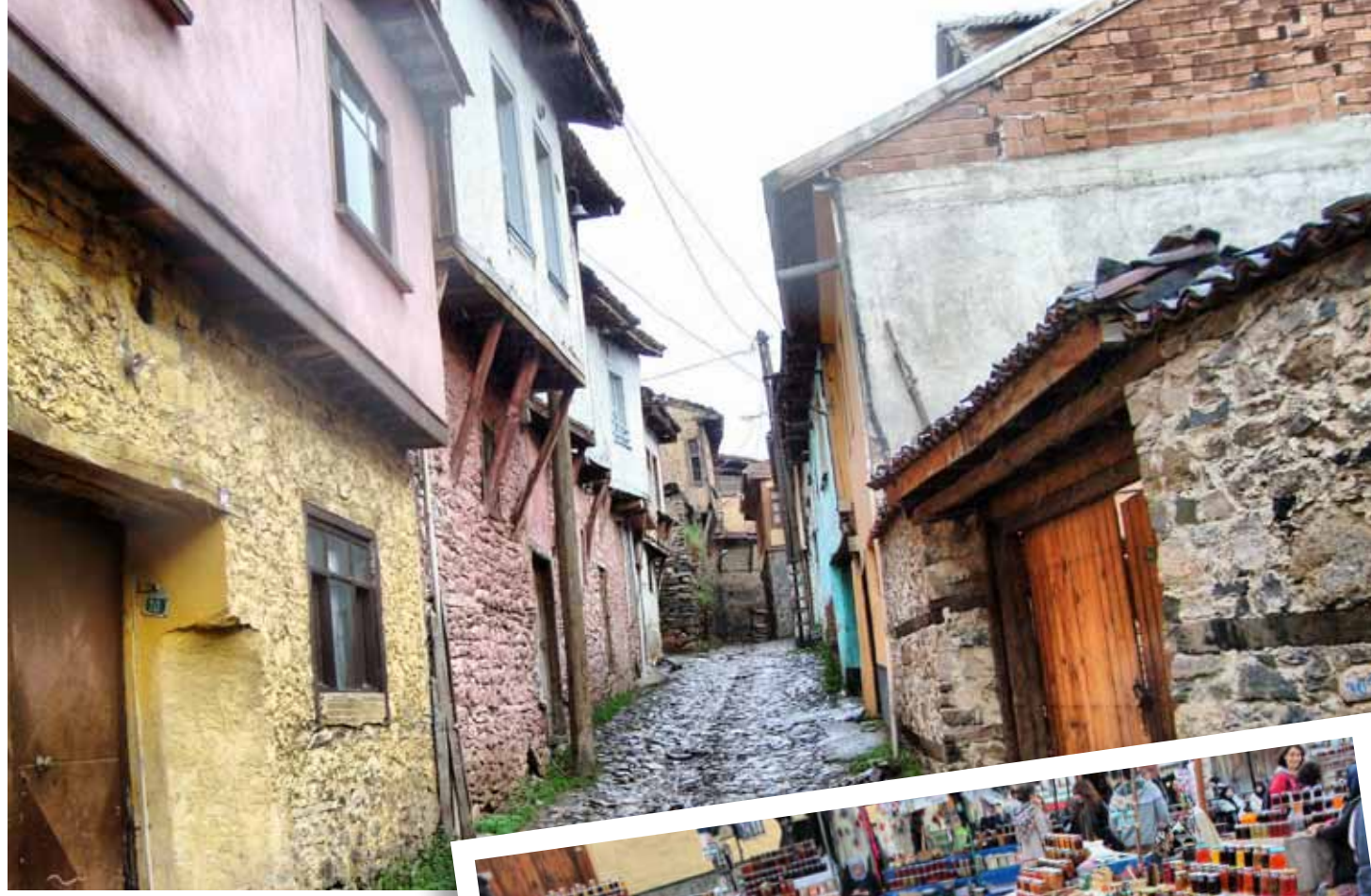


duğu rahat ve ışıklı odalar vardır...

Tarihî geçmişine uygun olarak restore edilmiş tescilli yapılar, ev sahiplerinin barınma ihtiyacını gidermenin yanında yerli ve yabancı turistlere, çay bahçesi, lokanta ve butik otel olarak da hizmet vermektedir. Tamamen doğal ürünlerin kullanıldığı, zengin çeşitli, lezzetli ve doyurucu köy kahvaltısı, yanı başınızda sema-

verde demlenen çayla kişi başı 10-15 TL.

Haziran ayında “Ahududu” şenliği yapılır. Kestane ve ceviz üretimi, köy için ciddi bir gelir kaynağıdır. Köy kadınlarının yaptığı el işleri, reçeller, erişteler, tarhanalar, cevizli ekmekler, yine köy kadınları tarafından köy meydanında satılmaktadır.



Nasıl Gidilir?

Cumalıkızık; Bursa ili, Yıldırım ilçesi sınırları içerisinde. Kendi aracınızla, Bursa şehir merkezinden Ankara yoluna çıkıp karayolunun 10. Kilometresinden itibaren yolun sağındaki Cumalıkızık tabelalarını takip ederseniz, yol ayrımından Uludağ yamaçlarına giden yol, sizi 3 kilometre sonra Cumalıkızık köyüne ulaştırır. Şehir içinden ve terminalden kalkan minibüs, belediye otobüsleri ile de yaklaşık yarım saatte köye ulaşabilmektedir. Hafif raylı sistem sayesinde hızlı ve güvenli bir şekilde ulaşım imkânı da mümkündür. Hafif raylı sistemin köye en yakın durağı, köyün 3 km aşağısında olan Ankara asfaltıdır. Burada indikten sonra köye çıkan minibüs veya otobüslere aktarma yapılır.



GEÇMİŞ ZAMAN OLUR Kİ HAYALİ CİHAN DEĞER...

Şehir Postası'nın İlk Sayısı...

Şehirlerin hafızaları vardır. Kimi zaman insanlardan, kimi zaman kenarda köşede atılı kalmış eski eşyalardan, mezar taşlarından, kitabelerden ve kimi zaman da yazılı eserlerden faydalanılır. Geçmişle ilgili bilgi toplamak her zaman heyecan verir, insanları o devirlere götürür. Bizim de elimize 6 Şubat 1962 günü yayın hayatına başlayan Şehir Postası gazetesi geçti. Ramazan ayının ilk günü yayın hayatına başlayan gazetenin künyesinde sahibi Emin Ergene, Umum Neşriyat Müdürü (Genel Yayın Yönetmeni) Metin Berberoğlu, yazı işlerini fiilen idare eden Mesul Müdür (Yazı İşleri Müdürü) Hayri Ergene ve İdare Müdürü Seyit Küçükbezirci olarak görünüyor. 15 kuruş olan gazeteye yıllık abone olmak isterseniz 50 lira ödüyorsunuz. Gazete ilk sayısında esnaf ve sanatkârların sorunlarını manşetten vermiş. Elektrik işletmesinin sanayi elektriği kullanan abonelerinden talep ettiği depozit ücretinin indirilmesi konusunda dönemin milletvekillerinden alınan söz ve sebze halinin asfaltlanması konusu "Depozit ücreti indirilecek" başlığı ile verilmiş.

Yazı: Osman Dikilitaş

Fotoğraflar: Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi

Yurdun her yerine gitmek için biletlerinizi irtibat Büromuzdan temin ediniz

İrtibat Bürosu

Genel : tlf: 2423



219 Okulsuz Köy ve Sille'deki Kavga

Şehir Postası'nın ilk sayfasında bulunan bir haber ise hayli ilginç geldi. "İlimiz dâhilinde 219 köy okuldan mahrum durumda" başlığı altında verilen haber şu şekilde: "İlköğretim mecbur tutan Milli Eğitim kanununun yürürlükte bulunmasına rağmen ilimizin 219 köyünde ilkokul yoktur. Bu köylerde yaşayan vatandaşların okul çağına gelmiş binlerce çocuğu boşboş gezmektedir. İlgililerin bildirdiklerine göre gelecek yıllarda okul inşaatlarına hız verilecek ve boşluk kapatılmaya çalışılacaktır." 1962 yılında Konya'nın toplam kaç köyü vardı bilemiyoruz ama bugün Konya'nın köy sayısı 602. Okulsuz köy sayısının yüksek olması 1950'li yıllarda köylerde dünyaya gelen neslin neden cahil yetiştiğinin en güzel cevabı olsa gerek. Gazetenin ilk sayfasında yer alan "Köpek yüzünden kavga ettiler" haberi de hayli ilkimizi çekiyor. O dönemlerde fotoğraf maliyetli olduğu için fazla kullanılmıyor ve gazetenin her sayfasını yazı ile doldurmanız gerekiyor. Bu durumda da sakin bir şehir olan Konya'da kavga haberi bile ilk sayfada yer alabiliyor. Sille'nin parsana yaylasında oturan Kanber Kovuncu ile Sille'nin Tepe Köyünden Şemseddin Barışık arasında taş ve kürekle yapılan kavganın birinci sayfada yer alması bizlere tebessüm ettiriyor.

İlk Sayıda Elektrik Sıkıntısı

Gazetenin Genel Yayın Yönetmeni olan Metin Berberoğlu'nun "Köşe Baş" adı ile yazdığı kısa başyazıda güzel şeylerden bahsetmek istediğini ancak sık yaşanan elektrik kesintilerinin buna müsaade etmediğini belirtiyor. Yazıda elektriklerin aniden kesilmesini "şırp" kelimesi kelimesi ile telaffuz edilmesi anlatımı sempikleştiriyor.

Köşe Yazarlarının Heyecanlı Yazıları

Gazetenin ikinci sayfasında günümüzün de önemli iki isminin köşe yazılarını görüyoruz. Feyzi Halıcı ve Seyit Küçükbezirci gazetenin ilk sayısından itibaren yazmaya başlamışlar. Genç yaşlarda yazmaya başlayan bu iki isim bugün Konya'mıza birçok yazılı eseri kazandırmış ve kazandırmaya devam etmektedirler. Feyzi Halıcı yazısında "Şehirsiz Belediye" başlığı ile dönemin Konya Belediyesini baştan aşağı eleştiriyor. Öyle ki kanalizasyondan tutun, su şebeke-

da ayrıca Ramazan Köşesi ve Doktorunuz Diyor Ki köşeleri de yer alıyor. Üçüncü sayfada ise Konya'nın ileri gelenlerinin gazetenin yayın hayatına başlaması ile ilgili düşüncelerine yer verilmiş. Sayfada günlük yıldız falı ile Mehmet Çınar'ın "Bir Avuç Çamur" adlı dizi romanı da yer alıyor.

Gazeteleri Olmazsa Olmazı Reklamlar

Gazete 4 sayfadan oluşuyor ve son sayfayı da reklamlara ayırmış. Kale Jet Otobüsleri Mevlâna Müzesi önünde çekilmiş otobüs fotoğrafı ile "Lüks ve Konforlu Arabalarla Sür'at - Emniyet - Rahat yolculuk" sloganı ile yaklaşık çeyrek sayfalık ilanı ile yerini almış. O dönemde Bursa'da üretilen Tolon markalı çamaşır makinesi "Asrımızın kadınları çabuk ihtiyarlamak istemiyor. Ev kadınlarını en çok yoran çamaşırdır" sloganı ile "Dünyadaki emsallerinden üstün ve ucuzdur" bilgisini de vererek sektördeki iddiasını ortaya koymuş. Ürünün Konya bayisi de Ahmet Armağan olarak belirtilmiş. Gazetede 5 doktorun da reklamları yer alıyor. Ayrıca Ergücü Radyo Tamir Atölyesi ile Sigortacılık yapan Mevlüt Civelek te gazetenin ilk sayısında reklam sayfasında yerini almış.

Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi Müdürü Sayın Bekir Şahin'e teşekkürlerimi sunarım.



Açık	11:00
Haberler	12:00
Şarkılar	13:00
Şarkılar	13:05
Şarkılar	13:10
Şarkılar	13:15
Şarkılar	13:20
Şarkılar	13:25
Şarkılar	13:30
Şarkılar	13:35
Şarkılar	13:40
Şarkılar	13:45
Şarkılar	13:50
Şarkılar	13:55
Şarkılar	14:00
Şarkılar	14:05
Şarkılar	14:10
Şarkılar	14:15
Şarkılar	14:20
Şarkılar	14:25
Şarkılar	14:30
Şarkılar	14:35
Şarkılar	14:40
Şarkılar	14:45
Şarkılar	14:50
Şarkılar	14:55
Şarkılar	15:00
Şarkılar	15:05
Şarkılar	15:10
Şarkılar	15:15
Şarkılar	15:20
Şarkılar	15:25
Şarkılar	15:30
Şarkılar	15:35
Şarkılar	15:40
Şarkılar	15:45
Şarkılar	15:50
Şarkılar	15:55
Şarkılar	16:00
Şarkılar	16:05
Şarkılar	16:10
Şarkılar	16:15
Şarkılar	16:20
Şarkılar	16:25
Şarkılar	16:30
Şarkılar	16:35
Şarkılar	16:40
Şarkılar	16:45
Şarkılar	16:50
Şarkılar	16:55
Şarkılar	17:00
Şarkılar	17:05
Şarkılar	17:10
Şarkılar	17:15
Şarkılar	17:20
Şarkılar	17:25
Şarkılar	17:30
Şarkılar	17:35
Şarkılar	17:40
Şarkılar	17:45
Şarkılar	17:50
Şarkılar	17:55
Şarkılar	18:00
Şarkılar	18:05
Şarkılar	18:10
Şarkılar	18:15
Şarkılar	18:20
Şarkılar	18:25
Şarkılar	18:30
Şarkılar	18:35
Şarkılar	18:40
Şarkılar	18:45
Şarkılar	18:50
Şarkılar	18:55
Şarkılar	19:00
Şarkılar	19:05
Şarkılar	19:10
Şarkılar	19:15
Şarkılar	19:20
Şarkılar	19:25
Şarkılar	19:30
Şarkılar	19:35
Şarkılar	19:40
Şarkılar	19:45
Şarkılar	19:50
Şarkılar	19:55
Şarkılar	20:00
Şarkılar	20:05
Şarkılar	20:10
Şarkılar	20:15
Şarkılar	20:20
Şarkılar	20:25
Şarkılar	20:30
Şarkılar	20:35
Şarkılar	20:40
Şarkılar	20:45
Şarkılar	20:50
Şarkılar	20:55
Şarkılar	21:00
Şarkılar	21:05
Şarkılar	21:10
Şarkılar	21:15
Şarkılar	21:20
Şarkılar	21:25
Şarkılar	21:30
Şarkılar	21:35
Şarkılar	21:40
Şarkılar	21:45
Şarkılar	21:50
Şarkılar	21:55
Şarkılar	22:00
Şarkılar	22:05
Şarkılar	22:10
Şarkılar	22:15
Şarkılar	22:20
Şarkılar	22:25
Şarkılar	22:30
Şarkılar	22:35
Şarkılar	22:40
Şarkılar	22:45
Şarkılar	22:50
Şarkılar	22:55
Şarkılar	23:00
Şarkılar	23:05
Şarkılar	23:10
Şarkılar	23:15
Şarkılar	23:20
Şarkılar	23:25
Şarkılar	23:30
Şarkılar	23:35
Şarkılar	23:40
Şarkılar	23:45
Şarkılar	23:50
Şarkılar	23:55
Şarkılar	24:00

1962

ŞUBAT

6

S A L I

Vakit

Vasati

Ezani

Gün

Öğle

İkinci

Akşam

Yatsı

İmsak

5 . 21

11 . 51

BERİNGEN KÖMÜR MÜZESİ

Belçika denilince bugün pek çoğumuzun aklına çikolata, waffle, AB başkентliğı gelse de, Belçika'yı Belçika yapan kömür madenleridir.

Bugün Belçika da yer altında halen kömür olmasına rağmen, çalışan tek bir kömür madeni yoktur. Madenlerin tamamı 1989 kapatılmış, çoğu maden ocağı da ibreti alem için müzeye dönüştürülmüş.

Ben Beringen de bulunan Türkçesi "Arkadaşlar" anlamına gelen kömür madeni müzesini gezdim. 1907 maden çıkartılmaya başlanmış madende, başlangıçta gayet ilkel yöntemlerle kömür çıkartılmış. Sonraları yöntem hızla geliştirilerek modernleşmiş. Önceleri atla çıkartılan kömür kapanmadan önce gayet yüksek teknoloji kullanmış. Son kömür vagonu 1989 yılında gün yüzüne çıkan maden bugün ilgi gören bir müzeye dönüşmüş. Müzede neler var dersiniz? Kömür madeni çalışırken kullanılan her şey olduğu gibi bırakılmış. Raylar vagonlar, asansör, acil yardım telefonları hepsi orijinal yerlerinde duruyor. Hatta öyle ki madenden çıkan curuftan oluşmuş bir dağ bile olduğu yerde duruyor.

Yazı ve Fotoğraflar: Ali Sami Palaz



Belçika 1960 yıllarda bu madenlerde çalıştırmak için Türkleri işe almış. Belçika'ya çalışmaya giden 1. ve 2. nesil Türklerin neredeyse tamamı bu madenlerde çalışmış. Bugün müzenin soyunma ve duş bölümlerinde o Türklerin resimleri ve hangi yıllar arasında o madende çalıştıkları asılı.

Peki Belçika bugün bu madenleri niçin çalıştırmıyor. Çünkü şehirlerinin altı oyuldu da ondan. Şaka değil. Neredeyse her şehrinde kömür madeni olan Belçika'nın altı ciddi derecede oyulmuştu. Belçikada bulunan madenlerde kazalar yok denecek kadar azdı. bazı madenler 88 yıldır hiç kaza olmamasıyla övünüyor. Ama Bel-

çika devleti ileri teknolojilerle ve yenilenebilir enerji kaynaklarıyla enerji üretmeyi seçti.

Müzeyi büyük bir keyifle gezdim. Beringen arkadaşlar kömür madeninden çıkarılan son kömürden yapılmış, kömürden anahtarlığımı da alıp müzeden ayrılıyorum.

Bugün şunu diliyorum. Bizimde madenlerimizde gerekli teknolojiler kullanılsın ve gerekli güvenlik önlemleri alınsın ki bizde yıllarca facia yaşanmamasıyla övünelim. Yada madenlerimiz müze olsun.



İZLERİNİ SİLEMEDİLER ENDÜLÜS'ÜN!

Endülüs medeniyetlere taht kurduran, taht yıktıran, baht açan, baht kapatan bir yarımada'nın 8. yüzyıldaki adı. Endülüs, Batı'nın İslam'la ilk tanıştığı, ilk defa birlikte ve yanyana yaşadığı, komşu olduğu bir tecrübenin adı. İber yarımadası bugün İspanya ve Portekiz bulunuyor. Endülüs Emevileri 8. ve 15. yüzyıllar arasında burada hüküm sürdüler. Arap kültür ile Akdeniz kültürü bu yarımadada birlikte yoğruldu, şekillendi ve kültürler birbirinden etkilendi. Tarihçiler, yarımadayı fetheden Tarık bin Ziyad'ın buraya Batı ülkesi anlamına gelen "el-Endülüs" adını verdiğini söylüyorlar. Adını İslam medeniyetinden alan Endülüs, şaşırtıcı bir şekilde yükselmiş ve aynı hızla da düşmüş, ancak izleri ve etkileri hala sürmekte olan bir medeniyettir.

Endülüs'ün son kalesi olan Gırnata (Granada) 2 Ocak 1492 yılında düştü. İnce liğin, zarıflığın mahvedilişi, yok edilişi, yerle bir edilişi, merhametsiz ve acımasızlığın kol gezdiği bir Endülüs'ün bitişi, tükenişiydi bu tarih. 16. ve 17. yüzyıllarda gerçekleştirilen bu yıkım ve soykırım faciası unutulacak ve unutturulacak gibi değildir. 1492 yılında Müslümanların Endülüs'e veda etmeleri sonrasında bu topraklar için asırlarca ağladı, ağıtlar yaktı. Ali el-Cârim'in deyişiyle "belki hiçbir ölünün kabri başında bu kadar gözyaşı dökülmedi."

Yazı: Erol Sunat
Fotoğraflar: İsmail Özkan





İspanya ya da İber Yarımadası'nın fethi, Emeviler dönemi İslam fetihlerinin son halkası olarak kabul edilir. Tarık bin Ziyad askerlerinin geriye dönüş ümidini kırmak için gemilerinin bir kısmını yaktırdı. "Gemileri yakma" tabiri bu olay nedeniyle 8.yüzyıldan beri söylenir durur. Beni Ahmer Devleti (1232-1492) yıkılmasından sonra İspanya'da 781 yıl süren Endülüs egemenliği sona erdi.

Endülüs Emevileri getirmiş olduğu medeniyetlerini İber yarımadasında sergilerken, yaklaşık bir asır, ölü araziye münbit bir hale getirmeye, harabe şehirleri imar etmeye, göz alıcı binalar yapmaya ve ticareti geliştirmeye çalıştılar. Üniversiteler inşa ettiler. Fas, Kurtuba ve Gırnata Üniversiteleri kuruldu. Kurtuba şehri 900'lü yıllarda Avrupa'nın en büyük bilim ve sanat merkezi haline geldi, 500 bin nüfusa erişen Kurtuba'da halk kanalizasyona, sokaklarında ışıklandırma sistemlerine ve 300 hamama sahipti. Gırnata(Granada), dünyanın en güzel şehirlerinden biriydi. Mimaride 6. ve 12. yüzyıldan itibaren İs-

panya ve Portekiz saray yapımına, tesir eden Endülüs Medeniyetidir. O dönemde Fransa Kütüphanesi 900 tane kitaba sahipken Kurtuba'nın 70 kütüphanesinden sadece bir tanesi yarım milyon kitaba sahipti. İslâm sanatının şaheserlerini barındıran Gırnata şehrindeki Elhamra Sarayı'nda devrin en büyük kütüphanesi kuruldu. Endülüs Medeniyeti, bir kitap medeniyeti olarak anlatılır. Bugün Eski Yunan'a ait kitapların çoğunu Arapça kopyaları aracılığıyla tanıyoruz. Endülüs kütüphanelerindeki kitapların bir kısmı, iç karışıklıklar esnasında yağmalanıp satıldı, önemli bir kısmı Kuzey Afrika'ya götürüldü. Kardinal Ximenes 1499'da Granada'da 80.000 Arapça kitabı meydanlarda yaktırmıştı. Avrupa'nın ilk Tıp Fakültesi olarak kurulan Kurtuba'da birçok Kral ve Hristiyan soyluları buraya gelerek tedavi görüyorlardı. Endülüs'te Tıpta, eczacılıkta, astronomide, fizik ve matematikte dünya çapında bilginler yetişti. İbn Tufeyl, İbn Bâce ve İbn Rüşd, Muhyiddîn-i İbni Arâbî, Kâdî Ebû Bekr İbni Arabî, Nüreddîn Batrûcî meşhur

müfessir Ebî Abdullah bin Muhammed Kurtûbî bu mütefekkirlerin ve âlimlerin en büyükleri ve en meşhurlarındandır.

Endülüs Devleti'nin yıkılmasıyla birlikte, o devrin ihtişamı bir daha görülemedi. Endülüs, dini hoşgörü, bilim, kültür ve medeniyet üzerine kurulmuş sekiz yüzyıllık bir tarih üzerine kurulmuştu. Kendine has coğrafî, siyasî, askerî, toplumsal, kültürel ve medenî özellikleriyle, saygı ve hoşgörü çerçevesinde bir arada yaşamının en güzel modellerinden birini sunmuştu.

Hristiyan işgalciler, işgal ettikleri Endülüs'te üstün bir medeniyetle karşılaştılar. Endülüs Medeniyeti onlardan çok daha fazla şehirleşmiş, teknikte ileriye gitmiş, dünyaya açık bir medeniyetti. Hristiyanların, Müslümanlara merhametsizce davranmalarının altında birçok araştırmacıya göre Endülüs medeniyetinin saymaya çalıştığımız üstün özelliklerinin Hristiyan dünyasında yaratmış olduğu aşağılık duygusu yatmaktaydı.

BİR DİLİM LEZZET BETON HELVA

“Aldı ona anası
Gelinlik çabulası
Muhabbet sofrasında
Olsun beton helvası”. (Anonim).

Trabzon asırlar boyu stratejik ve doğa güzellikleri kadar kültürel yönleriyle ve meslek şehri olarak da daima dikkat çekmiştir. Bu antik şehir; insanların huzur bulduğu, sayfiye yeri ve tarihsel, kültürel mirasın cömertçe sergilendiği bir açık hava müzesi görünümündedir. Bunda çok kültürlü yaşanmışlığın da cezbedici katkıları olmuş, daima tamahkâr nazarların odaklandığı bir kent unvanını kazanmıştır. Demircilikten nalburluğa, ayakkabıcılıktan silah yapımına, nakkaşıktan telkâriciliğe, köftesi ve yağından helvasına kadar pek çok sanat dalı, mahir sanatkârların yaratıcı zekâsıyla şekillenmiştir.

Şehrin vitrinlerini süsleyen pek çok el sanatı ürünü, cezbetmekle kalmaz, aynı zamanda kışkırtır da sizi. Birkaç saniye içerisinde, tarihin derinliklerinden gelen sanatın büyüünde göz zevkiniz ferahlar. Sevdalanır, bir tutkunu olursunuz bu el sanatı ürünlerinin. Bunun yanında damak zevkinize uygun yiyecekleri bulmakta da zorlanmazsınız. Markalaşmış pidesi, köftesi, şırası, döneri iştahınızın kabarmasına neden olur ki, Trabzon’da markalaşmış sanat dallarından biri de helvacılıktır.

Seferberlik yıllarında uzun süre bozulmadan saklanma ve mideyi tok tutma özelliğine sahip olması, soğukta enerji vericiliği nedeniyle askerin iâşesi arasında soğan ile birlikte tahin helvası da vardı. Soğan antibiyotik özelliği sağlarken, helva da sıcaklık sağlardı.

Yazı ve Fotoğraflar: Enver Uzun



Trabzon insanının damak tadı da yaşam tarzına uygun şekilde farklılık gösterir. Bu farklılık büyük bir ihtimalle yaşam doğasından kaynaklanır. Sürekli hareket hâlinde olan halkın sofra (yemek) kültüründe, günlük beslenme gereksinimine uygun aperiatif yiyecekler söz konusudur ki, bu yiyecekler arasında şüphesiz helva dikkati çeker. Bahçe çalışmaları, özellikle de yayla göçlerinde taşınması ve saklanması kolay olması kadar

aynı zamanda protein bakımından zengin ve kalorisi yüksek ve lezzetli bir besin kaynağı olması da helvayı, özellikle gelişme çağındaki çocuklar, hamile kadınlar başta olmak üzere insanların beslenmelerinde diğer yiyeceklerle oranla farklı bir tercih kılmaktadır.

Trabzonlunun damak zevki arasında öne geçen helvanın tarihi öyküsü karşısında merakınız artar. Seyyah ve oryantalist-

lerin kayıtlarında Osmanlıda 36 çeşit helvanın olduğuna dair kayıtların içerisinden sıyrılarak yöre kültürü üzerinde yapacağınız kısa bir araştırma sonucunda yöreye özgü “sade helva”, “irmik (un helva)”, “kot helva (Zagera helvası)”, “kaolu helva”, “tel helvası”, “fındıklı-fıstıklı helva”, “cevizli (koz) helva... vb”. helva türleriyle karşılaşabilirsiniz. Söz konusu bu helva türleri arasında daha dayanıklı ve kalori değerinin yüksek oluşu nedeniyle

“beton helva” öncelikli olarak tercih edilmektedir.

Bu merak, sizi şehrin merkezinde yıllardır hizmet veren bir helvacı dükkânına çıkarır. Uzun sokakta, insanların önünde kümелendiği ve farklı bir hareketliliğin yaşandığı bir noktaya odaklanırsınız. Spot ışıklarla süslü, estetik bir yazıyla dillendirilen “Beton Helva” önceki bilgilerinizin çağrışımına yeni bir davet çıkarır. Beton Helva; damak tadına düşkün olanların, damak zevkinden vazgeçemeyenlerin ve geleneksel bir tat arayanların uğrak yeri, oldukça hareketli bir mekândır.

İlgili şahıstan bilgi edinme gereksinimi duyduğunuzda, mütevazı bir algılamayla Trabzon’da yıllarca bir şekercide helva işinde çalışmakta olan Mustafa Özbak’ın kendi işini kurmak düşüncesiyle aşına olduğu mesleğini kendi adına yürütmeye karar vererek Uzun Sokak’ta Beton İnşaat adlı firmanın zemin katında (eski Canbakkal’ın yerinde) isimsiz şekilde helva üretimine karar vermiş ve 1953 yılında helva üretimine başlamış olduğu yanıtını alırsınız. Basit bir hesap ile bu mesleğin, kesintisiz 61 yıl devam ettirildiğinin hesabını yaparsınız.

Sabır, kararlılık ve azmin eksilmeden devam etmesine neden olan “Beton Helva”nın mahiyeti merakınızı harekete geçirir. Belki yöre şivesiyle bir ihtiyarın “Uşağum! Helvayı ağnaduk da betoni da nesidur?” şeklindeki sorusu sizi biraz daha kışkırtarak yardımcı oluverir. An-

cak her şeyin bir izahı olduğu gibi elbette ki helvanın “beton” mahlasıyla anılma nedeninin de bir izahı vardır.

Bilge bir kişiyle yapılacak bir sohbet herkesin aşına olduğu helvanın “Beton Helva” şeklinde adlandırılmasıyla ilgili iki farklı söylence ile baş başa bırakır: Bir rivayete göre Beton inşaat’ın adres gösterilmesi sonucunda çağrışım nedeniyle dükkânın adına “Beton Helva” adı konulmuştur ki, söz konusu firmanın yeni olduğu bilgisine sahip iseniz bu rivayetin tutarsız olduğunu anlarsınız. Sizi tatmin edebilecek ikinci bir yanıt gereksinim duyulacaktır ki, bu da helvanın beton (mermer) üzerine dökülerek soğutulması nedeniyle helvanın bu adı aldığıdır. Bu rivayet sonrasında merakınıza yenik düşer, iştahınız kabarıp ve bu helvadan tatmak istersiniz. Kesiverir usta uzun palasıyla helva yığınınından koca bir parçayı, sunar size tatmanız için. Yedikçe zevk alır, damağınızdan bedeninize doğru hareketlenen bir lezzet karşısında böylesi bir yiyeceğin nasıl hazırlandığı ya da malzemesinin ne olduğu konusundaki sorular manzumesi zihninizi meşgul etmeye başlar. Lezzetin coşturduğu bir ruh hâliyle, bu bağlamdaki sorularınızın yanıtını duymak için ustabaşına yöneldiğinizde merakınızı dindirmekten ziyade daha da artıracak yanıtlarla karşılaşrsınız.

Kaliteli işçiliği, tahin oranının fazlalığı, malzeme ve ustalık söz konusu helvayı marka hâline getirmiştir. Helva hazırlan-

dıktan sonra temiz ve hijyenik mermer üzerine dökülüp soğutulmaya bırakılır. Bu işlemde tahta kullanılmaz zira tahta her türlü bakteri üremesine uygun olup aynı zamanda helvanın suyunu çekerek kuruması ve yağının emilmesine neden olur.

Kalite ön plandadır. Bunun için, helva yapımında kullanılan un, yağ şeker, nişasta, irmik, susam, tereyağ, süt, pekmez, balın yanında çeşitlendirme için kullanılan ara ürün kakao, vanilya, fındık ve fıstık gibi malzemeye özenle dikkat edilir. Un, nişasta ve irmik ise kesinlikle birinci kalite undan olmalıdır.

Ayrıca, helva yapımındaki beceri ve ustalık da malzeme kadar önemlidir. Zira helvanın iyi kavrulması gerekir. Bütün bu kalite ve beceri, helvanın imalinde birleştirilince doğal olarak beton helva ön plana çıkmaktadır.

Sıradan bir gıda ürünü olmaktan öte sosyolojik bir değere sahip olan, kaderi paylaşmak ve sevince ortak etmek adına eş dost ile birlikte beton helva yemek, Trabzonlu için geleneksel âdetlerdendir. Artık bunca yaşanmışlık ve söylemlerden sonra bu lezzet pınarı helvayı unutulmaz bir hatıraya dönüştürmek adına, yurt içi ve yurt dışındaki dostlarınızın bu lezzeti yaşaması için birkaç kilo beton helva da siz satın alırsınız. Helvayı yerken duyduğunuz damak zevkinden daha fazlasını, uzun soluklu olarak onun öyküsünde yaşarsınız.



CİLO DAĞLARI'NDA

Çocukluk hafızamdan birkaç fotoğraf karesi orada öylece duruyor. Bunlardan biri, Cilo Dağları idi ve günün birinde kendimi yirmi bin yıllık Sat Buzulu'nun üzerinde bulacağıma inanmazdım.

Anadolu Fotoğraf dergimizde Hamit Yalçın'a röportaj veren ve bölgeye dair bir belgesel kitabı bulunan Necmettin Külahçı, 1964-68 yılları arasında Sat Buzulları'na gittiğini, Hakkâri'den girerek dağların arasından 15 gün sonra Yüksekova'dan çıktığını söylemişti. Aklıma o geldi. Çocukluğumda gördüğüm fotoğraflar, ona ait olmalı diye düşündüm.

Dağcılar için de önemli bir hayal, Hakkâri'nin Cilo'su. Çünkü en sarp tırmanış rotalarından biri burası. Bu dağın 4.168 metrelik zirvesi Reşko (Uludoruk), Ağrı'dan sonra ülkemizin ikinci yüksek zirvesini oluşturuyor. Anlatılmaz güzellikte, muazzam bir coğrafya.

Yaklaşık 30 kilometre boyunca uzanan Cilo (Buzul) Dağı, Güneydoğu Toroslar'ın en doğu uzantısını oluşturuyor. Batıda Büyük Zap Suyu, güneyde Şemdinli Çayı, doğu ve kuzeydoğuda da Nehil Çayı'nın derin şekilde yardığı dağ, sarp ve hırçın vadileriyle biliniyor.

Hakkâri ile Yüksekova arasında bulunan Cilo'nun üç bin metreden yüksekteki derin vadilerinde, Türkiye'nin en büyük buzulları uzanıyor. Bunlardan, bizim üzerinde yürüyüş rotamızın sonu olan Sat Buzulu 3.250 metre yüksekliğinde

Yazı ve Fotoğraflar: Yrd. Doç. Dr. Muammer ULUTÜRK



Anadolu Fotoğraf Derneği olarak son birkaç yıldır fotoğrafçıların Doğu ve Güneydoğu Anadolu'yu görmelerini istiyorduk. Geçen yılın Haziran ayında düzenlediğimiz etkinliğin Van ayağından sonraki durağımız Hakkâri oldu. Malum sebepler yüzünden kimsenin gidemediği Sat Buzullarına ve çevre yaylalara 30 yıl sonra çıkan ilk fotoğrafçı kafilesi idik. Sadece Hakkâri'ye değil doğuya ilk defa gelen fotoğrafçıların yüzündeki endişeyi kolayca anlayabiliyorduk doğrusu. Sat Buzulu ve Mergan Yaylası öylesine görülmeye değerdi ki, dönüş yolunda herkes aynı şeyi söylüyordu: "Bir sonraki program ne zaman?"

Güzergâh boyunca karşılaştığımız mezarlarda insanlarla sohbetler ettik. Vadilerin su kenarlarında koyun sağan, yün eğiren, gündelik işlerini yapan Berivanlarla, sürülerinin başındaki Şivanlarla bir araya geldik. Sükûnete, en çok burada geçim derdinde olan insanların ihtiyacı vardı. Barış ortamı sayesinde köylerden yaylalara göç hızlanmıştı.

Cilo'ların alt ucu olan Mergan Yaylası'na geldiğimizde gözlerimize inanamadık. Büyüleyici doğanın, türlü kır çiçeklerinin ve vahşi buzulların altından vadi boyunca aşağıya akıp Zap Suyu'na karışan Ava Spi Çayı'nın manzarasına doyamadık.

Kısa bir konaklamanın ardından buzula doğru yola koyulduk. Üç saat kadar

süren dura kalka yürüyüş sırasında fotoğraf çekmek için molalar verdik. Mergan Yaylası'nın Reşko doruğu ve Reşko Buzulu'na ulaştığımızda hayli yorulmuştuk. İkinci sonuna kadar burada kaldık. Buzulda olmak, sonsuzluk hissiyle birlikte insanın coğrafya karşısındaki acizliğini anlamasına imkân veriyor. Buzulun küçük kitleleri, yaz başında olduğumuzdan henüz eriyordu. Reşko'nun gölünü renkleriyle görmek mümkün olmuyor bu sebeple. Molalarda güneş gören bir yerde olmanız gerekir burada. Değilse soğuk içinize işliyor.

Akşam karanlığına kalmamak için kafilenin en gerisinde kalan grup olarak geri dönüş yolundaydık. Buzul vadileri bir süre sonra yerini otlarla çiçeklerle kaplı toprağa bıraktı. Akşam yakın olmasına rağmen hava ısındı ya da bize öyle geldi. Mergan düzlüğüne indiğimizde, bizden önce buzuldan dönen ekibe katılarak buradaki günümüzü tamamlamış olduk.

Bölgeyi fotoğraflarıyla ilgi odağı hâline getiren dağcı-fotoğrafçı arkadaşımız

Hacı Tansu, Ava Spi kenarındaki notlarında şöyle diyordu: “Böyle bir suyun kenarında, taşlarla yapılmış ocağın üzerinde kara çaydanlığın içinde kaynayan çayın kokusu ve tadı inanılmaz keyif verir. Mergan Yaylası’nın etrafını kuşatan yüksek ve ihtişamlı dağların zirvelerinden, eriyen karların beslediği adım başı kaynak sularını, sularını ve çiçeklerin rüzgârla ahengini fotoğraflamak ayrı bir şanstır.”

Mergan ve Reşko Buzulu’nda olmak her fotoğrafçı, her gezgin için gerçekten de şans. Hakkâri’yi terör yerine bu muazzam coğrafi güzellikle tanımak, ancak buralara gelmekle mümkün olabilir.

Yeri gelmişken artık bir marka değeri hâline gelen Berçelan Yaylası’ndan söz

edelim.

“Berçela’nın inişi
Gökte Reşko’nun başı
Parıl parıl parlıyor
Sümbül’ün altın başı

Böyle demiş şiirinin bir yerinde Abdülhakim Keskin. Ne güzel demiş!

Hakkâri il merkezine 20 kilometre uzaklıkta bulunan yayla, 3.300 rakımlı. Dört mevsimi bir arada yaşayabileceğiniz yayla; kayakçılık, yürüyüş ve kamp imkânlarına elverişli. Ayrıca endemik bitki türlerini de görebiliyorsunuz. Her yıl Temmuz ayında festival düzenleniyor. Berçelan’a, Hakkâri’deki ikinci günümüzün sabahı araçlarımızla ulaştık. Toprağın yeşili, dağın beyazı,

göğün mavisine rengârenk çiçeklerin eşlik ettiği Berçelan görülmeye değer.

Cilolar ve Hakkâri’nin yüksek doruklarına yaslanmış yaylaları, ziyaretçilerini bekliyor.



TATLININ DEĞİŞMEYEN TADI

Servet Erdem az kalsın futbolcu olacakmış ki tatlıcı olmuş. Futbolcu olamayışı onun içinde ukde kalsa da onun tatlıcı oluşu bizler için iyi olmuş. Çok sevdiği spor camiasının da tatlıcı Servet abisi olmuş.

Onu tanımayanınız bilmeyeniniz yoktur diye tahmin ediyorum. Hani Kültür Park'ta "Tatlıcı Servet" tezgahıyla tulumba ve halka tatlı lezzetini sunan Servet bey den bahsediyorum.

Tezgahın başında bazen Servet beyi bazen de oğlu Şeref beyi görürsünüz ama aynı güler yüz ve hizmet anlayışıyla. Yayıdıkları pozitif enerji onları müşterileriyle dost yapmış. Tatlılarının dünya dan, Türkiye'den, Konya'dan müdavimleri oluşmuş.

Bu kolay olmamış tabi. Servet abi amatör kümede futbol oynarken, futbolcu olmak istemiş ama kaderinde bu iş varmış. Servet abi kolları sıvayıp 1993 yılında başlamış tatlıcılığa. Zafer meydanında açmış tezgahı, yanında 6 yaşında oğlu Şeref. O gün bugündür beraberler. Kaliteden ödün vermeden, güler yüzü eksik etmeden, bugün hak ettikleri yere gelmişler. Şeref "Her kesimden müşterimiz var ve tüm müşterilerimiz bizim gözümüzde aynı" diye söylüyor ve ekliyor "Hiç dükkan açmayı düşünmedik, bizi tatlıcı servet yapan bu tezgah" diyor.

Yazı ve Fotoğraflar: Ali Sami Palaz





Tulumba ile halka tatlısı arasında ki farkı sorduğumuz Şeref Erdem “Tulumba nın , Sarı Burma dediğimiz halka tatlısından farkı yumurtalı olması. tulumba biraz daha yumuşak, halka tatlısı daha gevrek” diyor.

Bugün Konya’ nın en uzak noktasından insanlar erinmeden Tatlıcı Servet e tatlı almaya geliyorsa, tatlıları yurtdışına bile gidiyorsa varın siz düşünün artık. Bu arada bir rekordan bahsediyor. iddia ya giren iki arkadaştan birisi 14 adet uzun tulumba yemiş, rekor 14 diyor Şeref.

Şeref sözlerine şöyle devam ediyor. “İşi-

mizi severek yapıyoruz. işini sevmediğin an bittiğin andır. rabbim rızkımızı buradan verdi, sıkıntımız yok. Helal kazanç huzur veriyor, kurus kurus kazanıyoruz, ama bereketi bol” diyor.

Bu Kanaatkar baba oğlu tanımaktan mutlu oldum.

Yaz kış saat 11.00 ile 23.00 saatleri arasında Tatlıcı Servet i Kültür Park da ki yerlerinde bulabilirsiniz.

